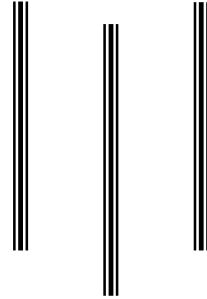
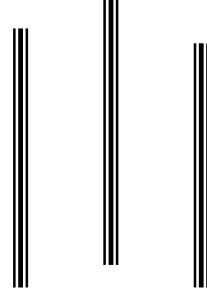

देशको वर्तमान आर्थिक स्थिति

आर्थिक वर्ष २०६१/६२

नेपाल राष्ट्र बैंक

भाद्र २०६२

देशको वर्तमान आर्थिक स्थिति

(आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को वार्षिक तथ्याङ्कमा आधारित)

नेपाल राष्ट्र बैंक

भाद्र २०६२

www.nrb.org.np

विषय सूची

१. कार्यकारी सारांश	१
२. उत्पादन स्थिति	४
३. मौद्रिक स्थिति	५
४. मुद्रा बजार	८
५. शेयर बजार गतिविधि	९
६. मूल्य स्थिति	१०
७. नेपाल र भारतको मुद्रास्फीति	१३
८. सरकारी वित्त स्थिति	१४
९. वैदेशिक व्यापार	१७
१०. शोधनान्तर स्थिति	२०
११. विदेशी विनिमय सञ्चिति	२१
१२. विनिमय दर प्रवृत्ति	२२
१३. अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा कच्चा पेट्रोलियम तथा सुनको मूल्य स्थिति	२३

तालिकाहरु

कार्यकारी सारांश

आर्थिक वृद्धिदर

१. केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले सार्वजनिक गरेको तथ्याङ्क अनुसार आर्थिक वर्ष २०६९/६२ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (लागत मूल्यमा) २.० प्रतिशतले मात्र बढ्यो। अघिल्लो वर्ष उक्त कुल गार्हस्थ्य उत्पादन ३.३ प्रतिशतले बढेको थियो।
२. कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको स्रोतको तर्फबाट विश्लेषण गर्दा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा ६१ प्रतिशत हिस्सा रहेको गैर कृषि क्षेत्रका प्रमुख उपक्षेत्रहरू मध्ये निर्माण र व्यापार, रेष्टुरा तथा होटेल उपक्षेत्रहरूमा ऋणात्मक वृद्धि र अन्य उपक्षेत्रहरूमा खासै उच्च वृद्धि नरहेकोले गैर कृषि क्षेत्र आर्थिक वर्ष २०६९/६२ मा १.६ प्रतिशतले मात्र वृद्धि भयो। मुलुकमा विद्यमान असहज परिस्थितिका कारण श्री ५ को सरकार र निजी क्षेत्रको निर्माण कार्यमा संकुचन र पर्यटन क्षेत्रमा आएको गिरावटले गैर कृषि क्षेत्रको वृद्धिदर अघिल्लो वर्षको तुलनामा आर्थिक वर्ष २०६९/६२ मा न्यून रहन गएको हो।
३. मौसम अनुकूल नरहेका कारण कृषि क्षेत्रको गार्हस्थ्य उत्पादन अघिल्लो आर्थिक वर्ष ३.९ प्रतिशतले वृद्धि भएको तुलनामा आर्थिक वर्ष २०६९/६२ मा २.८ प्रतिशतले मात्र वृद्धि भयो।
४. कुल गार्हस्थ्य उत्पादनलाई मागपक्षबाट (प्रचलित मूल्यमा) विश्लेषण गर्दा आर्थिक वर्ष २०६९/६२ मा समष्टिगत आन्तरिक माग (aggregate domestic absorption) को वृद्धि ५.८ प्रतिशतमात्र रह्यो। अघिल्लो वर्ष समष्टिगत आन्तरिक माग ९.३ प्रतिशतले बढेको थियो। उपभोग खर्च र लगानी खर्च दुवैको विस्तारमा कमी आएकोले समष्टिगत आन्तरिक मागको वृद्धिदर कम रहन गएको हो। नेपाली वस्तु तथा सेवाको बाह्य माग अघिल्लो वर्ष १४.५ प्रतिशतले बढेको विपरित आर्थिक वर्ष २०६९/६२ मा ०.७ प्रतिशतले ह्रास आयो। तेस्रो मुलुक तर्फको निर्यात र पर्यटन आयको ह्रासले गर्दा बाह्य मागमा ह्रास आएको हो।

मुद्रा प्रदाय

५. आर्थिक वर्ष २०६९/६२ मा दुवै मौद्रिक योगाङ्कहरूको विस्तारमा कमी आएको छ। अघिल्लो वर्ष १२.८ प्रतिशतले बढेको विस्तृत मुद्रा प्रदाय आर्थिक वर्ष २०६९/६२ मा ८.८ प्रतिशतले मात्र वृद्धि भयो। त्यस्तैगरी, अघिल्लो वर्ष १२.२ प्रतिशतले बढेको संकुचित मुद्रा प्रदाय आर्थिक वर्ष २०६९/६२ मा केवल ६.७ प्रतिशतले मात्र बढ्यो।
६. आर्थिक वर्ष २०६९/६२ को धेरै जसो महिनाहरूमा मौद्रिक क्षेत्रको खूद वैदेशिक सम्पत्ति न्यून रहेकोले मौद्रिक विस्तारमा बाह्य क्षेत्रको तदनुरूप नै प्रभाव रह्यो।
७. मुद्राप्रदायका आन्तरिक स्रोतहरूको संरचनामा भने आर्थिक वर्ष २०६९/६२ मा परिवर्तन देखिएको छ। प्रवाहित कूल आन्तरिक कर्जामा श्री ५ को सरकार र गैर-वित्तीय सरकारी संस्थानहरूको हिस्सा अघिल्लो वर्ष ऋणात्मक १.९ प्रतिशतबाट आर्थिक वर्ष २०६९/६२ मा २९.४ प्रतिशत पुगेको छ। निजी क्षेत्र र वित्तीय क्षेत्रको अंश अघिल्लो वर्ष १०९.९ प्रतिशत रहेकोमा समीक्षा वर्ष ७०.६ प्रतिशतमा भरेको छ।

८. आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को पहिलो ११ महिना सम्म निजी क्षेत्रमा प्रवाहित बैंक कर्जा विस्तार उच्च रहदै आएकोमा सो आर्थिक वर्षको १२ औं महिनामा सो प्रवृत्तिमा रोक्यावट आयो । शंकर शर्मा आयोगको प्रतिवेदनको अनुसार २०६२ जेष्ठ १८ मा कालोसूचीको व्यवस्थामा गरिएको परिवर्तनले गर्दा २०६२ आषाढ महिनामा मात्रै वाणिज्य बैंकहरूको ऋण असुली करिव रु ३ अर्ब भएको हुनाले निजी क्षेत्रमा जाने बैंक कर्जा विस्तारमा कमी आएको हो ।
९. यो समेतको कारणले गर्दा अघिल्लो महिनासम्म वाणिज्य बैंकहरूको नेपाल राष्ट्र बैंक सँग रहेको मौज्जात करिव रु १४ अर्ब रहेकोमा २०६२ आषाढमा रु २० अर्ब पुग्यो ।
१०. वाणिज्य बैंकहरूको चुक्ता पूँजी र मुनाफामा अभिवृद्धि भएका कारण खुद अमौद्रिक दायित्व बढ्न गएकोले पनि मौद्रिक योगाकंहरूको विस्तारमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा कमी आएको हो ।

मुद्रास्फीति

११. आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा शहरी क्षेत्रको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्कमा आधारित वार्षिक मुद्रास्फितिदर ४.५ प्रतिशत रह्यो । अघिल्लो वर्ष यस्तो मुद्रास्फितिदर ४.० प्रतिशत रहेको थियो । समष्टिगत मागमा चाप नपरेको स्थिति र मौद्रिक विस्तारमा कमीको अवस्था रहदा रहदै पनि पेट्रोलियम पदार्थ चामल र चिनिको मूल्य बढेकोले मुद्रास्फितिदर अघिल्लो वर्षको तुलनामा अधिक रहन गएको हो ।
१२. समीक्षा वर्षमा खाद्य तथा पेय पदार्थको मूल्य सूची ४.० प्रतिशतले बढ्यो । गत वर्ष उक्त समूहको मूल्य सूची ३.३ प्रतिशतले बढेको थियो । गैर खाद्य तथा सेवा समूहको मूल्यसूची भने गत वर्ष ४.७ प्रतिशतले बढेको तुलनामा समीक्षा वर्षमा ५.१ प्रतिशतले बढ्यो ।

सरकारी बजेट स्थिति

१३. आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा नगद प्रवाहमा आधारित सरकारी बजेट घाटा ११.९ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१४ अर्ब १७ करोड पुगेको छ । अघिल्लो वर्ष नगद बजेट घाटा ०.७ प्रतिशत मात्रले बढेको थियो ।
१४. नगद प्रवाहमा आधारित कूल बजेट खर्चको वृद्धिदर अघिल्लो वर्षकै स्तरमा रहेतापनि कूल गैर ऋण साधनको वृद्धिदरमा अघिल्लो वर्षको तुलनामा कमी आएकोले आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा नगद बजेट घाटाको स्तर बढेको हो ।
१५. आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को नगद बजेट घाटा (रु.१४ अर्ब १७ करोड) मध्ये आन्तरिक ऋणको अंश ८४.४ प्रतिशत (रु ११ अर्ब ९६ करोड) र विदेशी ऋणको अंश १५.७ प्रतिशत (२ अर्ब २१ करोड) रह्यो । अघिल्लो आर्थिक वर्ष आन्तरिक ऋणको अंश ३९.३ प्रतिशत र विदेशी ऋणको अंश ६०.७ प्रतिशत थियो । बाह्य ऋणमा कमी आएकोले समीक्षा वर्षमा आन्तरिक ऋणको अंश बढ्न गएको हो ।

बाह्य व्यापार

१६. बाह्य क्षेत्र तर्फ आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा कुल निर्यात अघिल्लो वर्ष कै ८.० प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। कूल आयात भने अघिल्लो वर्ष ९.६ प्रतिशतले बढेको विपरित आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा ३.० प्रतिशतले घटेको छ।
१७. कूल निर्यात मध्ये भारत तर्फको निर्यात समीक्षा वर्षमा २८.२ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ भने तेस्रो मुलुक तर्फको निर्यात १८.८ प्रतिशतले घटेको छ।
१८. कूल आयात तर्फ भारत तर्फको आयात समीक्षा वर्षमा ९.० प्रतिशतले बढेको छ भने तेस्रो मुलुक तर्फको आयात १९.४ प्रतिशतले घटेको छ।
१९. जुटका सामानहरू, वनस्पति ध्यु, तामाको तार, रसायन पदार्थ र पोलिष्टर यार्नको निर्यात बढेकोले भारततर्फको निर्यात बढेको हो। तैयारी पोशाकको निर्यातमा भारि गिरावट आएकोले तेस्रो मुलुकतर्फको निर्यातमा उल्लेख्य कमी आएको हो।
२०. कच्चा ऊन, रासायनिक मल, धागो, दूरसंचारका उपकरण तथा पूर्जाहरू, हवाईजहाजका पार्टपूर्जा, कच्चा सोयाविन तेल, र कच्चा पाम तेलको आयातमा ठूलो ह्रास आएकोले तेस्रो मुलुक तर्फको आयातमा उल्लेख्य कमी आएको हो।
२१. तेस्रो मुलुक तर्फको निर्यात र आयात दुवैमा उल्लेख्य कमी आएकोले नेपालको कूल व्यापारमा भारत सँगको व्यापारको अंश बढन थालेको छ। आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा कूल व्यापारमा भारतको अंश ५७.६ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा सो अंश ६५.८ प्रतिशत पुगेको छ। परिणामस्वरुप, तेस्रो मुलुक तर्फको अंश ३४.२ प्रतिशतमा झरेको छ।

शोधनान्तर स्थिति र विदेशी विनिमय संचिति

२२. मौद्रिक सर्वेक्षणका अनुसार आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा शोधनान्तर बचत रु ७ अर्ब १४ करोड रहेको छ। अघिल्लो वर्ष २०६०/६१ मा शोधनान्तर बचत रु १६ अर्ब रहेको थियो।
२३. वस्तु तथा सेवा आयातमा कमी आएकोले समेत गर्दा विदेशी विनिमय संचितिको आयात धान्न सक्ने स्तर वस्तु आयातको हकमा अघिल्लो वर्ष ११.५ महिनाबाट समीक्षा वर्ष ११.८ महिना पुगेको छ भने वस्तु तथा सेवा आयातको हकमा अघिल्लो वर्ष ९.७ महिनाबाट १० महिना पुगेको छ।
२४. कुल विदेशी विनिमय संचिति २०६१ आषाढ मसान्तमा अमेरिकी डलर १.७६ अर्ब रहेकोमा २०६२ आषाढ मसान्तमा अमेरिकी डलर १.८५ अर्ब पुगेको छ। २०६२ आषाढमा कुल विदेशी विनिमय संचितिमा परिवर्त्य मुद्राको अंश ९५.४ प्रतिशत रह्यो भने अपरिवर्त्य मुद्राको अंश ४.६ प्रतिशत रह्यो।
२५. नेपाली रुपैया अमेरिकी डलर सँग २०६१ आषाढ मसान्तको तुलनामा २०६२ आषाढ मसान्तमा ५.४ प्रतिशतले अधिमूल्यन भई प्रति अमेरिकी डलर रु ७०.३५ रह्यो।

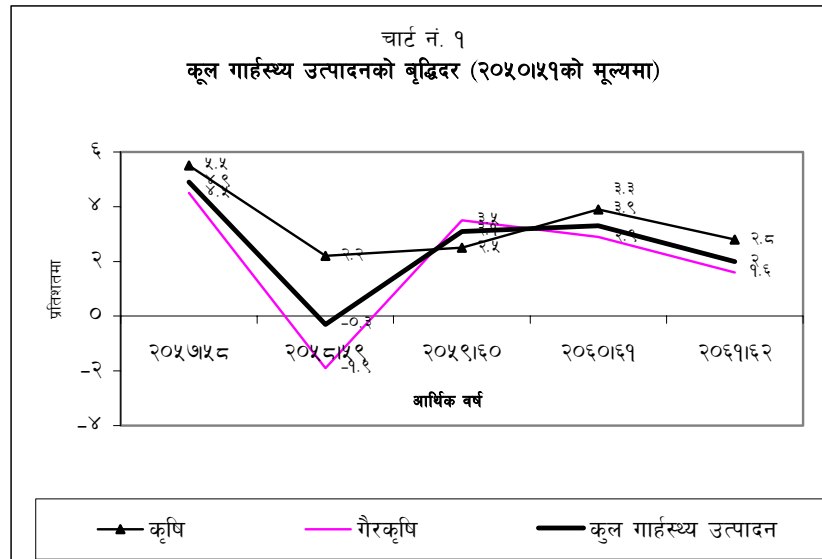
देशको वर्तमान आर्थिक स्थिति

(आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को वार्षिक तथ्याङ्कमा आधारित)

उत्पादन स्थिति

कुल गार्हस्थ्य उत्पादन

१. केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले सार्वजनिक गरेको तथ्याङ्क अनुसार आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (लागत मूल्यमा) २.० प्रतिशतले मात्र बढ्ने देखिएको छ। गत वर्ष उक्त कुल गार्हस्थ्य उत्पादन ३.३ प्रतिशतले बढेको थियो। मौसम अनुकूल नरहेका कारण धानको उत्पादन ३.७ प्रतिशतले घट्न गएवाट कृषि क्षेत्रको गार्हस्थ्य उत्पादन अधिल्लो आर्थिक वर्षमा ३.९ प्रतिशतले वृद्धि भएको तुलनामा समीक्षा वर्षमा २.८ प्रतिशतले मात्र बढ्ने देखिएको छ। गैह्र कृषि क्षेत्रको गार्हस्थ्य उत्पादन पनि अधिल्लो वर्ष २.९ प्रतिशतले बढेकोमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा १.६ प्रतिशतले मात्र बढ्ने देखिएको छ (चार्ट १)। श्री ५ को सरकारको पूँजीगत खर्च बढ्न नसकेको, पर्यटक आगमनमा कमी आएको र निजी क्षेत्रको लगानीले पनि गतिलिन नसकेको कारण गैह्र कृषि क्षेत्रको वृद्धिदरमा पनि कमी आएको हो। मुलुकमा विद्यमान असहज परिस्थितिले गर्दा उत्पादन तथा वितरण प्रणालीमा अवरोध आई उत्पादनमूलक उप-क्षेत्रको घट्दो वृद्धिदरको कारणले पनि कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा प्रतिकूल प्रभाव पर्न गएको हो।

२. कुल गार्हस्थ्य उत्पादनलाई मागपक्षबाट विश्लेषण गर्दा कुल आन्तरिक माग अधिल्लो वर्ष ९.३ प्रतिशतले बढेको तुलनामा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा ५.८ प्रतिशतमात्रले बढ्न गयो । कुल आन्तरिक मागमध्ये ७९ प्रतिशत अंश रहेको निजी क्षेत्रबाट हुने माग आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा घट्न गएको छ । सार्वजनिक लगानीको वृद्धिदरमा उल्लेख्य ह्रास आई आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा ०.६ प्रतिशत रहन पुगेको छ । सार्वजनिक उपभोग खर्च अधिल्लो वर्ष ८.७ प्रतिशतले बढेकोमा समीक्षा वर्ष २०६१/६२ मा ५.७ प्रतिशतले मात्र बढेको छ । मुलुकमा असहज अवस्थाका कारण पूँजीगत खर्च अपेक्षित रूपमा बढ्न नसकेको तथा आन्तरिक तथा बाह्य ऋट्काहरूले गर्दा व्यवसायीक मनोबल कमजोर भएकाले आन्तरिक मागमा गिरावट आएको हो । नेपाली वस्तु तथा सेवाको बाह्य माग पनि अधिल्लो वर्ष १४.५ प्रतिशतले बढेको विपरित समीक्षा वर्षमा केवल ६.७ प्रतिशतले मात्र बढ्यो ।

मौद्रिक स्थिति

३. आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा आर्थिक गतिविधिमा देखिएको शिथिलताको असर मौद्रिक योगाङ्कहरूमा देखिएको छ । आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा दुवै मौद्रिक योगाङ्कहरूको वृद्धिदरमा कमी आएको छ । मौद्रिक क्षेत्रको कुल आन्तरिक कर्जा संरचनामा परिवर्तन आएको छ । यस क्रममा श्री ५ को सरकारले उपयोग गरेको बैंक कर्जा र गैर-वित्तीय सरकारी संस्थानहरूमा प्रवाहित बैंक कर्जामा उल्लेख्य विस्तार आएको छ, भने निजी क्षेत्रमा प्रवाहित बैंक कर्जा विस्तार दर अधिल्लो वर्षकै हाराहारीमा रहेको छ । फलस्वरूप, प्रवाहित आन्तरिक कर्जामा श्री ५ को सरकार र सरकारी संस्थानमा गएको कर्जाको अंश उल्लेख्य बढेको छ, भने निजी क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जाको अंशमा उल्लेख्य कमी आएको छ । खुद अमौद्रिक दायित्व उल्लेख्य बढेका कारण खुद आन्तरिक सम्पत्ति अधिल्लो वर्षकै हाराहारीमा रहेको तर खुद वैदेशिक सम्पत्तिको विस्तारमा कमी आएकोले मौद्रिक योगाङ्कहरूको विस्तारमा पनि कमी आएको छ । नेपाली वस्तु तथा सेवाको बाह्य मागमा आशातीत बढेको हुन नसकेको र उपभोग्यजन्य क्षेत्रका लागि बैंक कर्जा उपयोग हुन गएकोले यस्तो गतिविधिहरूको प्रभाव आन्तरिक क्षेत्रमा भन्दा पनि बाह्य क्षेत्रमा परेको कारण आर्थिक गतिविधि लगायत मौद्रिक विस्तार दरमा संकुचन आएको हो ।
४. आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा मौद्रिक योगाङ्कहरूमध्ये विस्तृत मुद्रा प्रदाय अधिल्लो वर्ष १२.८ प्रतिशतले बढेको तुलनामा समीक्षा वर्षमा ८.८ प्रतिशतले मात्र बढ्न गएको छ । त्यस्तै, संकुचित मुद्रा प्रदाय, गत वर्ष १२.२ प्रतिशतले बढेको तुलनामा, आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा केवल ६.७ प्रतिशतले मात्र बढ्न गएको छ । मौद्रिक क्षेत्रको खुद वैदेशिक सम्पत्तिको वृद्धिमा आएको कमीका कारण समीक्षा वर्षमा मुद्रा प्रदायको वृद्धिदरमा कमी आएको हो ।
५. आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा मौद्रिक क्षेत्रको खुद वैदेशिक सम्पत्ति (विदेशी विनिमय समायोजन गरी) ६.६ (रु ७ अर्ब १४ करोड) प्रतिशतले मात्र बढ्न गएको छ । अधिल्लो वर्ष यस्तो सम्पत्ति १७.५ प्रतिशत (रु १६ अर्ब १ करोड) को उच्च दरले बढेको थियो । वैदेशिक सहयोगको आप्रवाहमा आएको कमी र पर्यटन क्षेत्रको

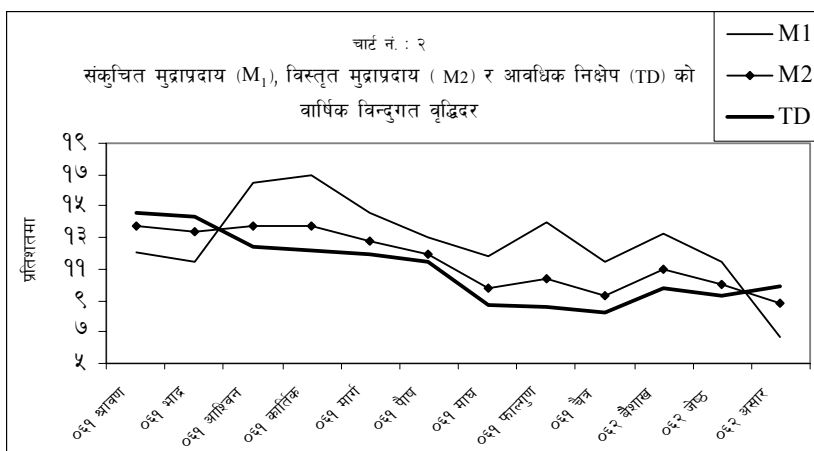

शिथिलताका कारण सेवा आय घटेकाले समीक्षा वर्षमा खुद वैदेशिक सम्पतिको वृद्धिमा कमी आएको हो ।

६. मुद्रा प्रदायमा विस्तारकारी प्रभाव पार्ने मौद्रिक क्षेत्रको कूल आन्तरिक कर्जा गत वर्ष ९.९ प्रतिशतले बढेको तुलनामा समीक्षा वर्ष १३.५ प्रतिशतले बढेको छ । समीक्षा वर्षमा श्री ५ को सरकारतर्फ प्रवाहित कर्जा र गैर वित्तीय सरकारी संस्थानमा प्रवाहित बैंक कर्जामा उल्लेख्य वृद्धि भएकाले समीक्षा वर्षमा कूल आन्तरिक कर्जामा विस्तार आएको हो । गत वर्ष ०.८ प्रतिशतले घटेको श्री ५ को सरकारमाथिको खुद दावी समीक्षा वर्षमा ९.० प्रतिशतले बढेको छ । आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा वाह्य ऋणभन्दा आन्तरिक ऋण बढी परिचालन भएकोले बैकिङ्ग क्षेत्रको श्री ५ को सरकारमाथिको दावि बढेको हो । अघिल्ला दुई वर्षहरूमा श्री ५ को सरकारको राष्ट्र बैंक सँग नगत मौज्दात रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा रु २ अर्ब ४९ करोड अधिविकर्ष रह्यो ।
७. यसका साथै गैर वित्तीय सरकारी संस्थानहरूमा प्रवाहित बैंक कर्जा १२३.२ प्रतिशत (रु. ३.६ अर्ब) को उच्च दरले बढेको छ । अघिल्लो वर्ष यस्तो कर्जा २.६ प्रतिशतले मात्र बढेको थियो । समीक्षा वर्षमा वाणिज्य बैंकहरूले नेपाल आयल निगम, शाही नेपाल वायु सेवा निगम, नेशनल ट्रेडिङ लिमिटेड र जनक शिक्षा सामाग्री केन्द्रमा लगानी विस्तार गरेकोले गैर-वित्तीय सरकारी संस्थानहरू माथि दावी बढेको हो । नेपाल विकास बैंक र डेभलपमेण्ट एण्ड क्रेडिट बैंकले नेपाल राष्ट्र बैंकसँग लिएको कर्जा चुक्ता गरेका र कृषि विकास बैंकका वाणिज्य बैकिगं कारोवार गर्ने शाखाहरूले केन्द्रीय कार्यालयमा राखेको मौज्दात घटेकोले मौद्रिक क्षेत्रको वित्तीय संस्थाहरू माथिको दावि भने आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा घटन गएको छ ।
८. वाणिज्य बैंकहरूले उपभोग्य कर्जामा जोड दिइएका हुनाले निजी क्षेत्रमाथिको दावी, आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को पहिलो ११ महिना सम्म उच्च दरले वृद्धि भईरहेकोमा २०६२ आषाढमा केही वाणिज्य बैंकहरूको कर्जा असुलीमा सुधार आएकोले, गत वर्ष कै हाराहारीमा अर्थात १४.३ प्रतिशतले बढेको छ । कूल प्रवाहित आन्तरिक कर्जामा निजी क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जाको अंश गत वर्ष ९५.२ प्रतिशत रहेमा समीक्षा वर्षमा ७२.७ प्रतिशतमा भरेको छ । वाणिज्य बैंकहरूको ऋण नतिर्ने ऋणीहरू सम्बन्धी अध्ययन गर्न गठित शंकर शर्मा आयोगको प्रतिवेदनको सुझाव अनुसार ऋण नतिर्ने ऋणीहरूको कालोसूचीका सम्बन्धमा गरिएको व्यवस्थाको फलस्वरुप २०६२ आषाढ महिनामा करिव खुद रु ३ अर्ब ऋण असूली भएको परिणामस्वरुप कूल आन्तरिक कर्जामा निजी क्षेत्रको अंश अघिल्लो वर्षको तुलनामा घटेको हो ।
९. मुद्राप्रदायमा संकुचनकारी भूमिका खेल्ने खुद अमौद्रिक दायित्व (विदेशी विनिमय समायोजन गरी) २०.१ प्रतिशतले बढ्न गएको छ । गत वर्ष यस्तो अमौद्रिक दायित्व ९.८ प्रतिशतले बढेको थियो । वाणिज्य बैंकहरूको चुक्ता पूँजी तथा नाफामा वृद्धि र विदेशी विनिमय रकमको समायोजनले गर्दा खुद अमौद्रिक दायित्व बढ्न गएको हो ।
१०. विस्तृत मुद्रा प्रदाय मागका प्रत्यक्ष भागहरू मध्ये बैंक बाहिर सर्वसाधारणसंग चलन चल्तीमा रहेको मुद्रा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा ८.८ प्रतिशतले मात्र बढेको छ ।

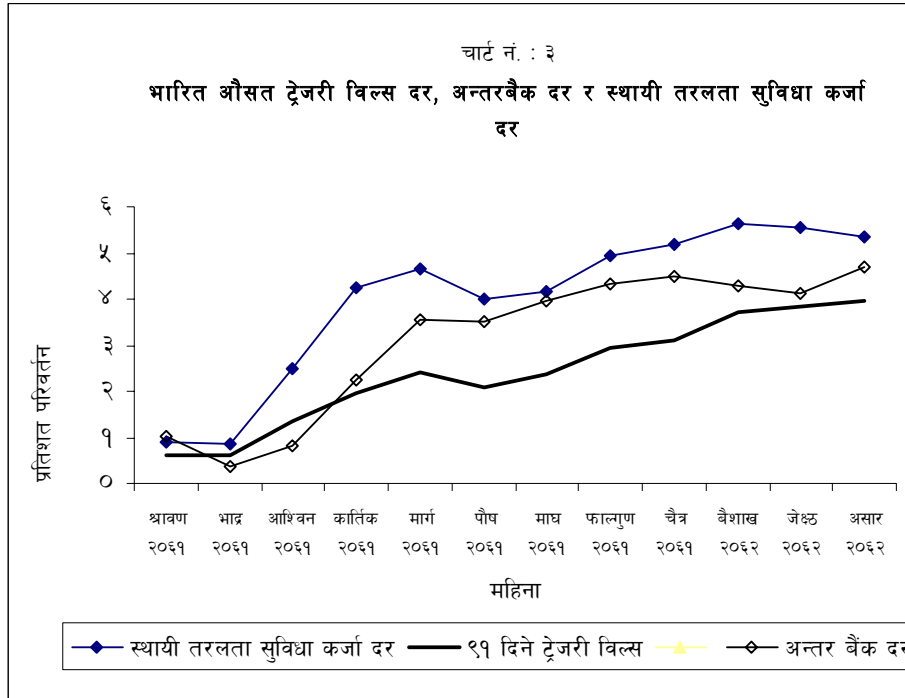
अघिल्लो वर्ष यस्तो मुद्रा ११.१ प्रतिशतले बढेको थियो । समग्र आय तथा खासगरी कृषि उत्पादनको वृद्धि संतोषजनक नरहेकोले सर्वसाधारणसंग रहेको मुद्राको वृद्धिदरमा कमी आएको हो । आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा चल्ती निक्षेपको वृद्धिदर अघिल्लो वर्षको १४.५ प्रतिशतको तुलनामा समीक्षा वर्ष २.५ प्रतिशत मात्र रहेको छ । समग्र आय वृद्धिदरमा कमी, बैंक कर्जा असुली र निजी क्षेत्रमा प्रवाहित उपभोग्य बैंक कर्जामा विस्तार आएकोले शाख सिर्जना नभई बैंकबाट मुद्रा बहिर्गमन (Currency drain) हुन गएकोले चल्ती निक्षेपको वृद्धिदरमा कमी आएको हो । विस्तृत मुद्रा प्रदायको महत्वपूर्ण अंश बैंकसंगको आवधिक निक्षेप आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा १३.१ प्रतिशतले वृद्धि भएको तुलनामा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा ९.९ प्रतिशतले मात्र बढेको छ । आर्थिक वृद्धिदरमा कमी र न्यून यथार्थ ब्याजदरका कारणले आवधिक निक्षेप वृद्धिदरमा कमी आएको हो ।

११. मुद्रा प्रदायका दुई प्रत्यक्ष कारकहरु मध्ये समीक्षा वर्षमा संचित मुद्राको वृद्धिदरमा कमी आएको छ भने मुद्रा गुणकहरु बढ्न गएका छन् । संचित मुद्रा गत वर्ष १६.६ प्रतिशतको उच्च दरले बढेकोमा समीक्षा वर्षमा २.१ प्रतिशत मात्रले बढ्न गएको छ । स्रोततर्फ नेपाल राष्ट्र बैंकको खुद वैदेशिक सम्पत्तिको वृद्धिमा आएको कमी र मागतर्फ अनिवार्य नगद अनुपातमा १ प्रतिशत विन्दुले कटौती र पारदर्शी स्थायी तरलता सुविधाको व्यवस्था गरिएकोले बाणिज्य बैंकहरुको अधिक तरलताको मागमा कमी आएकोले संचित मुद्राको वृद्धिदरमा कमी आएको हो ।
१२. गत वर्ष घटेको मुद्रा गुणकहरु भने समीक्षा वर्षमा बढेका छन् । संकुचित मुद्रा प्रदायको मुद्रा गुणक ४.५ प्रतिशतले बढी १.०४ र विस्तृत मुद्रा प्रदायको मुद्रा गुणक ६.६ प्रतिशतले बढेर ३.१३ पुगेको छ । अनिवार्य नगद अनुपातमा कटौती र स्वतः उपलब्ध हुने स्थायी तरलता सुविधाका कारण बाणिज्य बैंकहरुले अधिक तरलतामा कमी ल्याई कर्जा विस्तार गरेकोले मुद्रा गुणक बढ्न गएको हो ।
१३. वार्षिक विन्दुगत रुपमा संकुचित मुद्राप्रदायको मासिक वृद्धिलाई हेर्दा समीक्षा आर्थिक वर्षको तेस्रो र चौथो महिनामा उच्च वृद्धि भए तापनि तत्पश्चात वृद्धिदरमा क्रमिक कमी आयो । त्यस्तै विस्तृत मुद्राप्रदायको वार्षिक विन्दुगत आधारमा वृद्धिदर समीक्षा वर्षको पहिलो महिनाको तुलनामा क्रमशः कम हुदै गयो । बाणिज्य बैंकहरुको आवधिक निक्षेपको परिवर्तनशीलता पनि विस्तृत मुद्राप्रदाय जस्तै समीक्षा वर्षको पहिलो महिनाभन्दा क्रमशः कम हुदै गयो । खासगरी वैदेशिक सहयोगको आप्रवाहमा कमी आएका कारण मौद्रिक योगाङ्कहरुको वृद्धिमा कमी देखिएको हो भने आर्थिक वृद्धिमा आएको शिथिलताले गर्दा आवधिक निक्षेपको वृद्धिमा कमी आएको हो । बाणिज्य बैंकहरुले आवधिक निक्षेपमा दिने ब्याजदरमा आएको कमीले पनि आवधिक निक्षेपको वृद्धिमा कमी ल्याएको हो ।

मुद्रा बजार

१४. आर्थिक वर्ष २०६९/६२ देखि मौद्रिक उपकरणको रूपमा सोभै बिक्री बोलकबोल, सोभै खरिद बोलकबोल, रिपो बोलकबोल र रिभर्स रिपो बोलकबोल प्रयोगमा ल्याइएको छ। खुला बजार कारोवारमा उपरोक्त उपकरणहरूको प्रयोगको लागि तरलता अनुगमन तथा प्रक्षेपण संरचना कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। यस बाहेक आन्तरिक भुक्तानी व्यवस्थामा सहजता ल्याउन बाणिज्य बैंकहरूलाई धितोमुखी स्थायी तरलता सुविधा प्रदान गर्ने व्यवस्था पनि समीक्षा वर्षमा नै शुरु गरियो।
१५. माथि उल्लेखित उपकरणहरूमध्ये आर्थिक वर्ष २०६९/६२ मा बिक्री बोलकबोल मार्फत रु १० अर्ब ५० करोड तरलता प्रशोचन गरियो भने खरिद बोलकबोल मार्फत रु १ अर्ब ३९ करोड तरलता प्रवाह गरियो। त्यस्तै गरी समीक्षा वर्षमा रिपो बोलकबोल मार्फत अल्पकालीन रु ६ अर्ब ६८ करोड तरलता प्रवाह गरियो भने रिभर्स रिपो बोलकबोल मार्फत रु ५ अर्ब २७ करोड तरलता प्रशोचन गरियो। स्थायी तरलता सुविधा अन्तर्गत भने बाणिज्य बैंकहरूले रु ४९ अर्ब ३९ करोडको सुविधा उपयोग गरे।
१६. अनिवार्य नगद अनुपातमा गरिएको कटौतीले गर्दा समीक्षा वर्षको शुरुवातमा अर्थतन्त्रमा अधिक तरलताको स्थिति कायम रहन गयो। फलस्वरूप, अल्पकालिन ब्याजदरमा गिरावट आयो। आर्थिक वर्ष २०६९/६२ को पहिलो र दोस्रो महिनामा ९१ दिने ट्रेजरी विल्सको भारित औसत ब्याजदर ०.६२ प्रतिशत र ०.६३ प्रतिशत कायम रहन गयो। त्यस्तै, भारित औसत अन्तरबैंक कारोवार दर पनि उपरोक्त महिनाहरूमा १.०१६ प्रतिशत र ०.३८७ प्रतिशत रहन गयो। तत्पश्चात खुलाबजार कारोवारबाट तरलता प्रशोचन गरियो। फलस्वरूप, अल्पकालिन ब्याजदरमा सुधार आयो। समीक्षा वर्षको अन्तिम महिनामा भारित औसत ९१ दिने ट्रेजरी विल्सको दर ३.९४ प्रतिशत र भारित औसत अन्तरबैंक कारोवार दर ४.७१ प्रतिशत रहन गयो। चार्ट ६ ले आर्थिक वर्ष भरीमा अल्पकालिन ब्याजदरमा आएको उतारचढावलाई प्रतिबिम्बित गरेको छ।

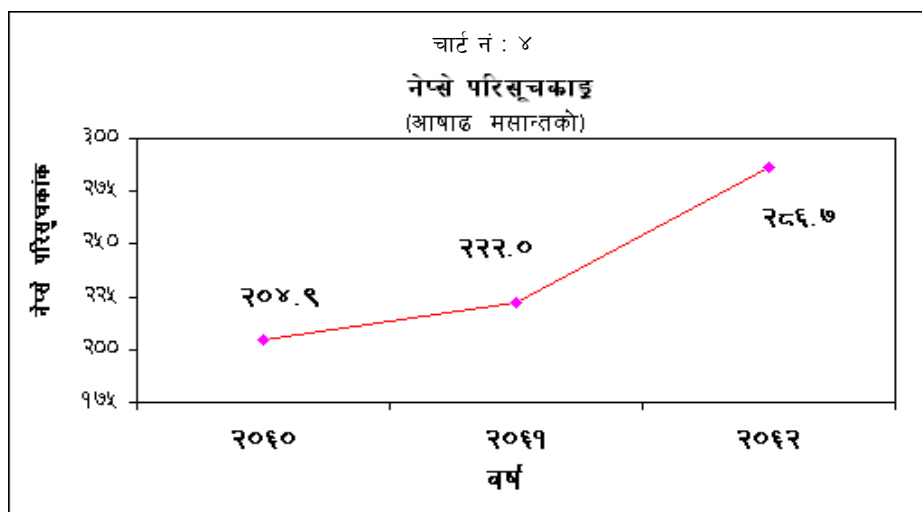

१७. आर्थिक वर्ष २०६१/६२ भरीमा नेपाल राष्ट्र बैंकले विदेशी विनिमय बजारमा ४४ पटक हस्तक्षेप गर्‍यो । यसमध्ये ४० पटक हस्तक्षेप गरी रु ३७ अर्ब ८९ करोड बराबरको अमेरिकी डलर खरिद गर्‍यो भने ४ पटक हस्तक्षेप गरी रु ३ अर्ब ६२ करोड बराबरको अमेरिकी डलर बिक्री गर्‍यो । फलस्वरूप, समीक्षा अवधिमा कूल रु ३४ अर्ब २८ करोड तरलता विदेशी विनिमय बजार हस्तक्षेप मार्फत अर्थतन्त्रमा प्रवाहित हुन गयो । समीक्षा वर्ष भरि अमेरिकी डलर अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा बजारमा कमजोर रहन गयो । यसले गर्दा नेपाली रुपैया पनि अमेरिकी डलर सँग पूर्णमूल्यित हुन गयो । आर्थिक वर्ष २०६०/६१ को अन्तमा प्रति अमेरिकी डलर बराबर रु ७४.१४ नेपाली रुपैया रहेकोमा ५.४ प्रतिशतले अधिमूल्यन भई आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को अन्तमा आइपुग्दा रु ७०.३५ रहन गयो ।

शेयर बजार गतिविधि

१८. २०६१ आषाढ मसान्तमा २२२.०४ विन्दुमा रहेको नेप्से परिसूचक २०६२ आषाढ मसान्तमा २९.१ प्रतिशतले वृद्धि भई २८६.६७ पुगेको छ । शेयर बजारका सूचकहरु जस्तो शेयर मूल्य, सूचीकृत भएका कम्पनीहरुको संख्या र बजार पूँजीकरण प्रक्रिया आदिमा पनि वृद्धि भएको छ । आ.व. २०६०/६१ को तुलनामा आ.व. २०६१/६२ मा संख्यात्मक कारोवारमा वृद्धि भएको छ । कूल कारोवार समीक्षा वर्षमा गत वर्षको तुलनामा २४.२ प्रतिशतले बढेको छ । नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लिमिटेडमा २०६१ आषाढ महिनामा सूचीकृत कम्पनीहरुको संख्या ११४ रहेकोमा यस वर्षको आषाढ

महिनामा सूचीकृत कम्पनीहरूको संख्या पनि ९.६ प्रतिशतले बढी १२५ पुगेको छ। सूचीकृत कम्पनीहरूको २०६१ आषाढ महिनाको तुलनामा २०६२ आषाढ महिनामा चुक्ता पूँजी ३९.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१६ अर्ब ७८ करोड पुगेको छ। बैंक, वित्त कम्पनीहरू तथा बीमा कम्पनीहरूले नयाँ शेयर सूचीकृत तथा लाभप्रद शेयर जारी गरेकोले चुक्ता पूँजीमा वृद्धि भएको हो। समीक्षा वर्षको अन्त सम्ममा सूचीकृत कम्पनीहरूको बजार पूँजीकरण ४८.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ६१ अर्ब ३७ करोड पुगेको छ। वाणिज्य बैंक तथा बीमा समूहको कारोवारमा उत्साहजनक वृद्धि भए तापनि अन्य समूहका कम्पनीहरूको दोश्रो बजार कारोवारमा अघिल्लो वर्षको भैं गिरावट कै प्रवृत्ति देखिएको छ।

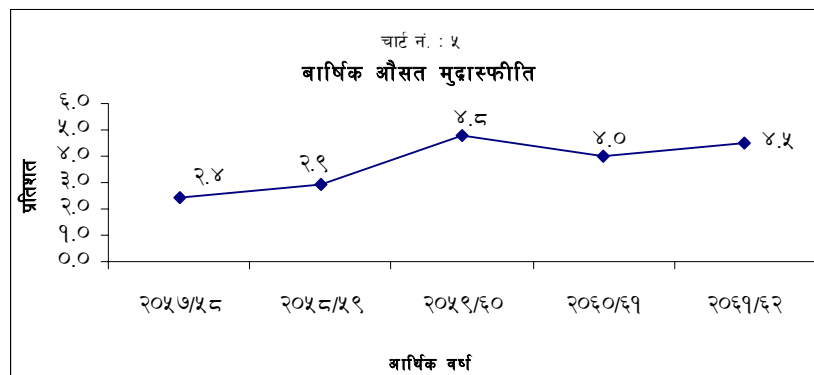

१९. महिनागत आधारमा विश्लेषण गर्दा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा नेपाली शेयर बजारमा उतारचढाव प्रवृत्ति रह्यो। २०६१ श्रावणमा शेयर सूचकाङ्क शेयर कारोवार बन्द हुने बेलामा २४१.५१ विन्दुमा रहेकोमा उक्त सूचकाङ्क भाद्र, आश्विन, कार्तिक, मंसिर र पौषमा घटेर क्रमशः २३४.५८, २३१.३१, २३५.०८, २३६.३८ र २३९.६१ विन्दुमा उभिन पुग्यो। २०६१ भाद्रमा १२ जना नेपालीहरूको इराकमा हत्या र त्यसको विरोधको क्रममा अधिराज्यमा भएको आगजनी र तोडफोडले शेयर बजारलाई नराम्ररी असर पार्‍यो। जसको कारण भाद्र पछिका महिनाहरूमा नेप्से परिसूचकहरूमा गिरावट आयो।

मूल्य स्थिति

२०. समीक्षा वर्षमा शहरी क्षेत्रको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (आधार वर्ष २०५२/५३ = १००) वार्षिक औसत वृद्धिदरको आधारमा ४.५ प्रतिशतले बढेको छ। गत वर्ष यस्तो वृद्धिदर ४.० प्रतिशत रहेको थियो। पेट्रोलियम पदार्थको मूल्यमा पटक पटक भएको वृद्धि, मूल्य अभिवृद्धि गरेको दरमा भएको परिवर्तन साथै चामलको मूल्यमा

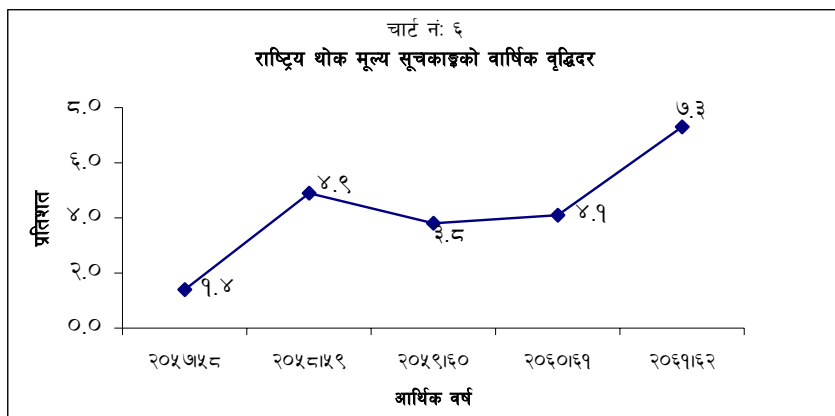
भएको अनपेक्षित वृद्धि जस्ता कारणले गत वर्षको तुलनामा यस वर्ष मूल्य सूचकाङ्कमा बढी दरले वृद्धि हुन गएको हो ।

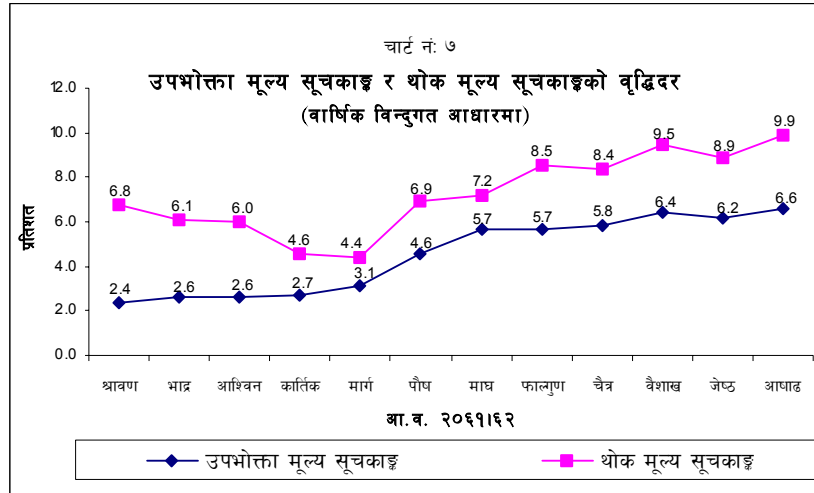
२१. विन्दुगत आधारमा शहरी क्षेत्रको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क २०६२ आषाढमा ६.६ प्रतिशतले बढ्न गएको छ । २०६१ आषाढमा यस्तो वृद्धिदर २.० प्रतिशत मात्र रहेको थियो । चामलको मूल्यमा वृद्धि भएको कारणबाट अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकारहरुको मूल्य सूचकाङ्कमा चाप पर्नुका साथै २०६१ पौष महिनादेखि पेट्रोलियम पदार्थको मूल्यमा भएको वृद्धिको प्रभाव घरायसी सामान तथा सेवा, यातायात तथा संचार र रेष्टुराँको खानाको मूल्यमा पर्न गइ मूल्य सूचकाङ्क गत वर्षको तुलनामा समीक्षा अवधिमा बढी दरले वृद्धि हुन गएको हो । तरकारी तथा फलफूल, मासु, माछा तथा फुल एवं चिनी तथा चिनीजन्य पदार्थको मूल्यमा भएको वृद्धिले समेत मूल्य सूचकाङ्कको वृद्धिमा थप चाप परेको छ । २०६१ आषाढमा १५६.४ विन्दुमा रहेको समग्र मूल्य सूचकाङ्क २०६२ आषाढमा १६६.८ विन्दुमा पुगेको छ ।
२२. खाद्य तथा पेय पदार्थ समूहको मूल्य सूचकाङ्क गत वर्ष १.९ प्रतिशतले बढेकोमा यस वर्ष ६.० प्रतिशतले बढेको छ । तरकारी तथा फलफूल, माछा-मासु तथा फुल, रेष्टुराँको खाना, अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकारहरु एवं चिनी तथा चिनीजन्य पदार्थको मूल्य बढेको कारण गत वर्षको तुलनामा समीक्षा अवधिमा यस समूहको मूल्य सूचकाङ्क बढेको हो । यस समूह अन्तर्गतका उप-समूहहरुमध्ये चिनी तथा चिनीजन्य पदार्थ (१२.८ प्रतिशत), अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकारहरु (९.१ प्रतिशत), रेष्टुराँको खाना (८.३ प्रतिशत), तरकारी तथा फलफूल (६.८ प्रतिशत), पेय पदार्थ (४.४ प्रतिशत), दलहन (४.३ प्रतिशत), मासु, माछा तथा फुल (३.० प्रतिशत) साथै दूध तथा दुग्ध पदार्थ (२.५ प्रतिशत)को मूल्यमा वृद्धि हुन गएको छ भने मरमसला र तेल तथा घ्यू को मूल्यमा क्रमशः ४.२ प्रतिशत र २.६ प्रतिशतले न्हास आएको छ ।
२३. समीक्षा वर्ष गैर-खाद्य वस्तु तथा सेवा समूहको मूल्य सूचकाङ्क ७.३ प्रतिशतले बढ्न गएको छ । गत वर्ष यस्तो मूल्य सूचकाङ्क २.३ प्रतिशतले बढेको थियो । समीक्षा अवधिमा पेट्रोलियम पदार्थको मूल्यमा भएको वृद्धिको प्रभावबाट यातायात तथा संचार एवं घरायसी वस्तु तथा सेवाको मूल्यमा उच्च दबाव परेकोले यस समूहको मूल्य

सूचकाङ्कमा उच्च दरले वृद्धि हुन गएको हो । यस समूह अन्तर्गतका उप-समूहहरूमा यातायात तथा संचार (१४.३ प्रतिशत), घरायसी सामान तथा सेवाहरू (१३.३ प्रतिशत), शिक्षा, शैक्षिक सामग्री तथा मनोरञ्जन (४.८ प्रतिशत), सूती तथा सूतीजन्य पदार्थ (४.३ प्रतिशत), लत्ता कपडा तथा तयारी लुगा (२.९ प्रतिशत), जुत्ता (१.७ प्रतिशत) र औषधी तथा व्यक्तिगत हेरचाह (१.५ प्रतिशत) सबैको मूल्यमा वृद्धि भएको छ ।

२४. समीक्षा वर्षमा राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क (आधार वर्ष २०५६।५७ = १००) भने वार्षिक औसत वृद्धिदरको आधारमा ७.३ प्रतिशतले बढेको छ । गत वर्ष यस्तो वृद्धिदर ४.१ प्रतिशत रहेको थियो । यस वर्ष पेट्रोलियम पदार्थ र कोइला, नगदेवाली, निर्माण सामग्री, रसायनिक मल तथा रसायनिक पदार्थ एवं खाद्यान्नको मूल्य बढेको कारण आर्थिक वर्ष २०६०/६१ को तुलनामा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा मूल्य सूचकाङ्क बढी दरले वृद्धि भएको छ ।

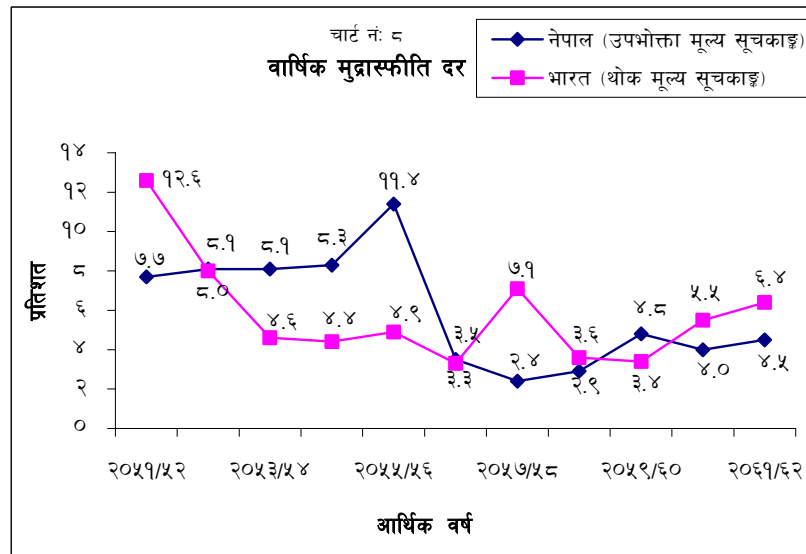

२५. क्षेत्रगत रूपमा समीक्षा वर्षमा काठमाण्डौ, तराई र पहाडको मूल्य सूची क्रमशः ५.५ प्रतिशत, ७.१ प्रतिशत र ७.५ प्रतिशतले बढेको छ । उपरोक्त क्षेत्रहरूमा गत वर्ष क्रमशः ४.६ प्रतिशत र एक एक प्रतिशतले मूल्य बढेको थियो ।
२६. वार्षिक विन्दुगत आधारमा राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क २०६२ आषाढ महिनामा ९.९ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ । गत वर्षको यसै अवधिमा यस्तो वृद्धिदर ४.८ प्रतिशत मात्र रहेको थियो । समूहगत रूपमा कृषि सम्बन्धी वस्तुहरू, स्वदेशमा उत्पादित वस्तुहरू र आयातित वस्तुहरूको मूल्य सूचकाङ्कमा क्रमशः १०.८ प्रतिशत, ५.२ प्रतिशत र ११.७ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ ।

नेपाल र भारतको मुद्रास्फीति

२७. शहरी क्षेत्रको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्कमा आधारित नेपालको वार्षिक औसत मुद्रास्फीति दर आर्थिक वर्ष २०६९।६२ मा ४.५ प्रतिशत रह्यो भने राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्कमा आधारित भारतीय मुद्रास्फीति दर ६.४ प्रतिशतमा कायम रह्यो। यस्तो मुद्रास्फीति दर अघिल्लो वर्ष नेपाल र भारतमा क्रमशः ४.० प्रतिशत र ५.५ प्रतिशत

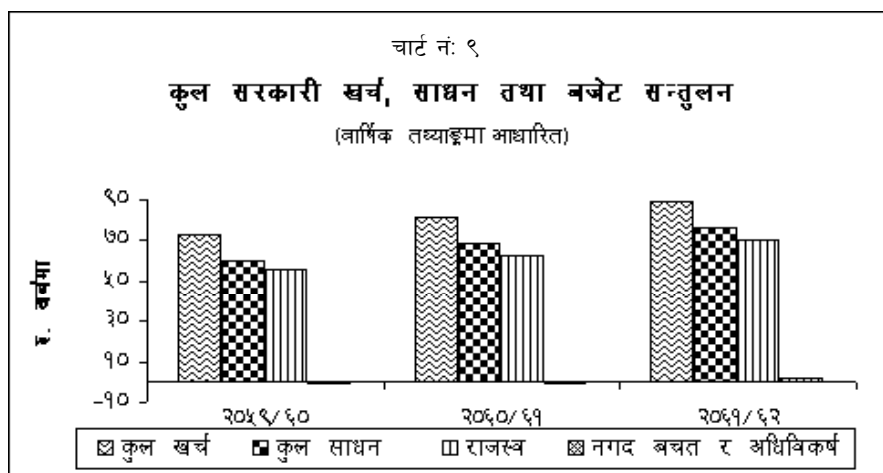
रहेको थियो। भारतमा मुख्यतया फलाम तथा स्टील एवं पेट्रोलियम पदार्थको मूल्यमा भएको उच्च वृद्धिका कारण अघिल्लो वर्षको तुलनामा आर्थिक वर्ष २०६९।६२ को मूल्य सूचकाङ्कमा चाप परेको हो। त्यसैगरी नेपालमा पेट्रोलियम पदार्थको मूल्यमा औसत

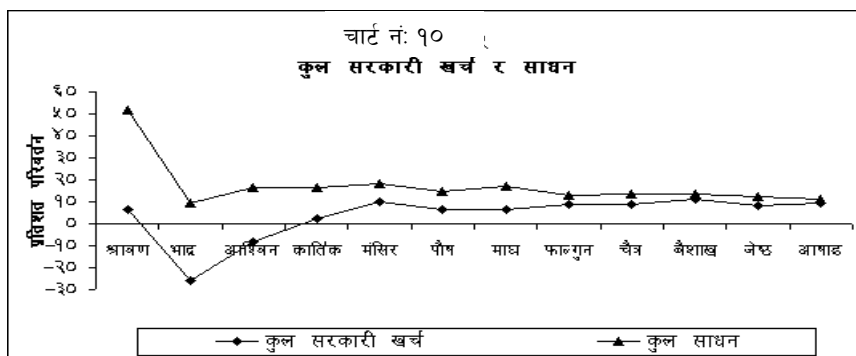
३५.७ प्रतिशतले वृद्धि भएको, मूल्य अभिवृद्धि करको दर १०.० प्रतिशतबाट १३.० प्रतिशतमा परिवर्तन गरिएको साथै, चामल जाती र तरकारीहरूको मूल्यमा आर्थिक वर्षको अन्त्यतिर (२०६१ चैत्रदेखि २०६२ आषाढसम्म) अनपेक्षित वृद्धि भएको कारणले मूल्य सूचकाङ्कमा उच्च दरले वृद्धि रहन गएको छ ।

सरकारी वित्त स्थिति

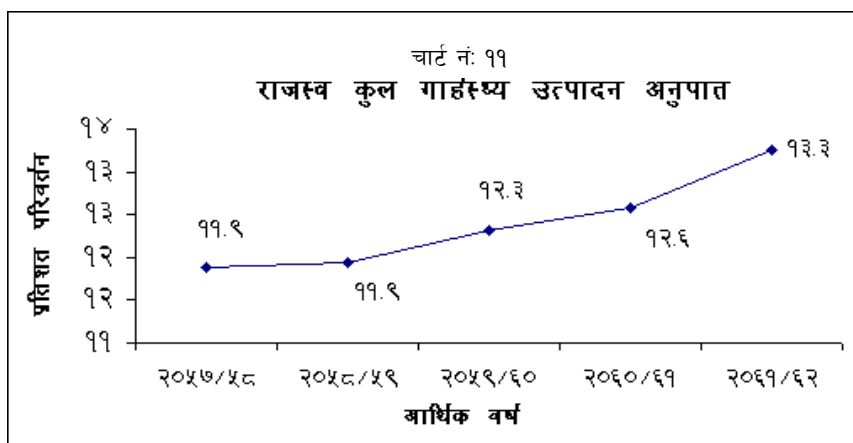
२८. साधन परिचालनको तुलनामा कुल सरकारी खर्चको वृद्धिदर सीमान्त रूपमा उच्च रहेको भए तापनि सरकारी खर्चको आधार ठूलो रहेको कारण आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा नगद प्रवाहमा आधारित सरकारी बजेट घाटा ११.९ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१४ अर्ब १७ करोड पुगेको छ । आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा रु. १२ अर्ब ६६ करोड नगद बजेट घाटा भएको थियो । आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा वैदेशिक नगद ऋण रु. २ अर्ब २१ करोड तथा आन्तरिक ऋण रु.८ अर्ब ९४ करोड (ट्रेजरी बिल रु. ५ अर्ब ४७ करोड, विकास ऋणपत्र रु. ३ अर्ब , राष्ट्रिय बचत पत्र रु. २२ करोड र नागरिक बचत पत्र रु.२५ करोड) गरी जम्मा रु ११ अर्ब १५ करोड परिचालन भएको छ । यसबाट बजेट घाटा पूर्ति गर्न नपुग रकममध्ये रु. ५२ करोड सरकारी कोष अन्तर्गत अन्य शीर्षकबाट र रु. २ अर्ब ४९ करोड नेपाल राष्ट्र बैंकबाट अधिविकर्ष उपयोग गरी पुरा गरिएको छ । आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा श्री ५ को सरकारको खातामा रु. ७५ करोड बचत रहेको थियो ।
२९. आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को बाह्र महिनासम्ममा नगद प्रवाहमा आधारित श्री ५ को सरकारको कुल खर्च ११.१ प्रतिशतले बढेर रु. ९० अर्ब २० करोड पुगेको छ । आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा यस्तो खर्च ११.१ प्रतिशतले बढेको थियो । आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को कुल खर्चमध्ये चालु खर्चतर्फ रु. ५८ अर्ब ८६ करोड (६५.३ प्रतिशत), पूँजीगत खर्चतर्फ रु. १६ अर्ब ४२ करोड, (१८.२ प्रतिशत), साँवा भुक्तानीतर्फ रु. १३ अर्ब ५३ करोड (१५.० प्रतिशत) र फ्रिजतर्फ रु. १ अर्ब ३९ करोड (१.५ प्रतिशत) रहेको छ ।
३०. आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा १३.३ प्रतिशतले वृद्धि भएको गैर-ऋण साधन (राजस्व, गैर-बजेटरी तथा अन्य आय र बाह्य अनुदान) आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा ११.० प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ७६ अर्ब ३ करोड पुगेको छ । सरकारी साधनको प्रमुख स्रोत (९२.२ प्रतिशत अंश रहेको) को रूपमा रहेको राजस्व आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा १०.९ प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा १२.५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ७० अर्ब १२ करोड पुगेको छ । बाह्य अनुदान आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा उच्च दरले वृद्धि भई रु ५ अर्ब १५ करोड प्राप्त भएकोमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा रु. ५ अर्ब २५ करोड प्राप्त भएको छ ।

३१. आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा कुल रु. १ खर्ब १५ करोड खर्च हुने बजेट अनुमान रहेकोमा नगद प्रवाहमा आधारित तथ्याङ्क अनुसार वर्ष भरीमा वार्षिक लक्ष्यको ७८.४ प्रतिशत मात्र खर्च भएको छ। गत वर्ष यस्तो खर्च बजेट अनुमानको ७९.३ प्रतिशत भएको थियो। यस अर्थिक वर्षको भाद्र महिना तथा आश्विन महिनामा बाहेक बाँकी सबै महिनामा कुल सरकारी खर्चमा वृद्धि भएको छ। साधन परिचालनतर्फ वर्ष भरीमा सबै महिनाहरूमा उत्साहजनक रूपमा नै वृद्धि भएको छ। साधन परिचालनको प्रमुख स्रोतको रूपमा रहेको राजस्व पनि अघिल्लो महिनाको तुलनामा कार्तिक तथा मंसिर महिनामा कम दरले बढेको भए तापनि बाँकी महिनामा औसत १०-१२ प्रतिशतको दरले वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा भन्सार विन्दुमा हुने विभिन्न प्रकारका राजस्व चुहावटका समस्या यथावत नै भए तापनि भन्सार प्रशासनमा भएको सुधारबाट समीक्षा वर्षमा सकारात्मक प्रभाव परेको छ। उदाहरणका लागि वस्तुको आयात ३.० प्रतिशतले ह्रास हुँदा पनि भन्सार महसुलमा कमी आएको छैन। त्यसैगरी मूल्य अभिवृद्धि गरेको दरमा २०६१ माघबाट लागु हुने गरी गरिएको ३ प्रतिशतको वृद्धिबाट मूल्य अभिवृद्धि कर राजस्व परिचालनमा उल्लेख्य वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कम दरले वृद्धि भएको भएको अवस्थामा पनि राजस्व परिचालन सन्तोषजनक रहेको कारण आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा १२.६ प्रतिशत रहेको राजस्व कुल गार्हस्थ्य उत्पादन अनुपात आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा बढेर १३.२ प्रतिशत पुगेको छ। वैदेशिक नगद अनुदान आर्थिक वर्षको शुरुका महिनामा उत्साहजनक रूपमा बढ्दै गएको भए तापनि आर्थिक वर्षको अन्त्यमा सो दर कायम रहन सकेन।

३२. साधन परिचालनको तुलनामा कुल सरकारी खर्च बढ्न नसकेको कारण वर्ष भरि नै बजेट घाटा घट्ने क्रम जारी रह्यो । तर आर्थिक वर्षको अन्त्यमा भने साधनको तुलनामा सरकारी खर्च परिमाण बढेकोले आषाढ महिनामा बजेट घाटामा वृद्धि भएको छ । आर्थिक वर्षको अन्त्यमा हतार हतारमा बजेट खर्च गर्ने सरकारी प्रवृत्ति आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा पनि कायमै रह्यो । उदाहरणका लागि आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को प्रथम एघार महिनासम्ममा पूँजीगत खर्च जम्मा रु. ९ अर्ब ८७ करोड भएकोमा आषाढ महिनामा मात्र रु. ६ अर्ब ७ करोड खर्च भएको छ । त्यसैगरी चालु खर्चतर्फ पनि आषाढ महिनामा मात्र रु. १० अर्ब १० करोड खर्च भएको छ । आषाढ महिनामा खर्च उच्च परिमाणमा बढेको कारण आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बजेट घाटा पनि बढ्न गएको छ । घाटा बजेट आन्तरिक तथा वाह्य ऋणबाट पूरा हुन नसकेकोले नेपाल राष्ट्र बैंक बाट रु. २ अर्ब ४९ करोड अधिविकल्प उपयोग गरिएको छ । घाटा बजेट पूरा गर्ने क्रममा गत वर्ष रु. ५ अर्ब ६१ करोड आन्तरिक ऋण परिचालन भएकोमा यस वर्ष रु. ८ अर्ब ९४ करोड परिचालन भएको छ ।

वाह्य ऋणतर्फ भने गत वर्ष रु. ७ अर्ब ६९ करोड परिचालन भएकोमा यसवर्ष जम्मा रु. २ अर्ब २१ करोड परिचालन भएको छ । यसवर्ष PRSC अन्तर्गत विश्व बैंकबाट

नेपाललाई प्राप्त हुने भनिएको रु.७ अर्ब रकम प्राप्त हुन नआएको कारण वाप्य ऋण परिचालनमा कमी आएको छ ।

३३. आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा रु. ८ अर्ब ९४ करोड आन्तरिक ऋण परिचालन भएको फलस्वरूप श्री ५ को सरकारको तिर्न बाँकी खुद आन्तरिक ऋण २०६१ आषाढको रु. ८५ अर्ब ३८ करोडबाट २०६२ आषाढ मसान्तमा रु. ९० अर्ब ६ करोड पुगेको छ ।

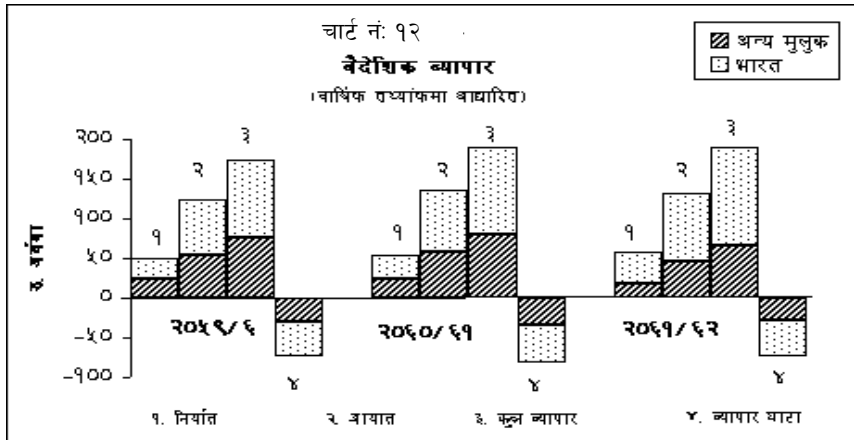
वैदेशिक ब्यापार

३४. आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा देशको बाह्य क्षेत्र कारोवारमा मिश्रित उपलब्धि हासिल भएको छ । सन् २००५ को जनवरी १ देखि मल्टीफाइवर एरेन्जमेण्ट (MFA) को खारेजीका कारण तयारी पोशाकको निर्यातमा ब्यापक ह्रास आउनाले आर्थिक वर्ष २०६०/६१ को तुलनामा तेस्रो मुलुकतर्फको निर्यातमा कमी आएको छ । भारततर्फको निर्यात भने उत्साहजनक रहेको कारण कुल निर्यातमा केही वृद्धि भएको छ । अन्य मुलुकतर्फबाट हुने आयातमा उल्लेख्य कमी आएको कारण कुल आयातमा भने ह्रास आएको छ । फलस्वरूप ब्यापार घाटामा कमी आएको छ । त्यसैगरी, कुल निर्यातमा वृद्धि भएको भए तापनि कुल आयातमा कमी आएको कारण कुल ब्यापार भने गत वर्ष कै हाराहारीमा रहेको छ ।

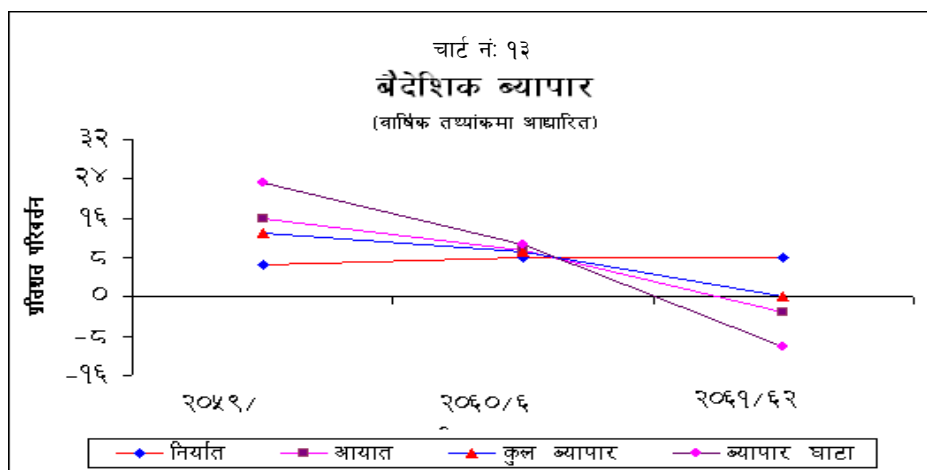
३५. भन्सार तथ्याङ्क अनुसार आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा ८.० प्रतिशतले बढेको कुल निर्यात आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा पनि समान दरले नै बढ्न गई रु. ५८ अर्ब २४ करोड पुगेको छ । कुल निर्यात/कुल गार्हस्थ्य उत्पादन अनुपात आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा १०.९ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा थोरै वृद्धि भई ११.० प्रतिशत पुगेको छ । त्यसैगरी आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा ९.६ प्रतिशतले बढी रु. १३६ अर्ब २८ करोड पुगेको कुल आयात आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा ३.० प्रतिशतले ह्रास भई रु. १३२ अर्ब १९ करोडमा सीमित भएको छ । कुल आयात/कुल गार्हस्थ्य उत्पादन अनुपात आर्थिक वर्ष २०६०/६१ को २७.५ प्रतिशतबाट ह्रास भई आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा २५.० प्रतिशतमा झरेको छ । आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा १०.७ प्रतिशतले वृद्धि भएको कुल ब्यापार घाटा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा निर्यातमा वृद्धि भएको भए तापनि आयातमा ह्रास कारण १०.२ प्रतिशतले घटी रु. ७३ अर्ब ९५ करोडमा सीमित भएको छ । फलस्वरूप ब्यापार घाटा/कुल गार्हस्थ्य उत्पादन अनुपात आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा १६.६ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा १४.० प्रतिशतमा झरेको छ । कुल वैदेशिक ब्यापार भने आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा ९.१ प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा ०.१ प्रतिशतको न्यून दरले बढी रु. १९० अर्ब ४२ करोड पुगेको छ ।

३६. आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा भारततर्फको निर्यातमा उल्लेख्य विस्तार भएको छ । आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा १६.४ प्रतिशतले वृद्धि भएको भारततर्फको निर्यात आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा २८.२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु ३९ अर्ब ४५ करोड पुगेको छ । अन्य मुलुकतर्फको निर्यात भने आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा १.६ प्रतिशतले घटेकोमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा १८.८ प्रतिशतले घटी रु १८ अर्ब ७९ करोडमा सीमित भएको छ । आर्थिक वर्ष २०६१/६२ भारततर्फ निर्यात हुने प्रमुख वस्तुहरुमध्ये अलैंची, वनस्पति घ्यू,

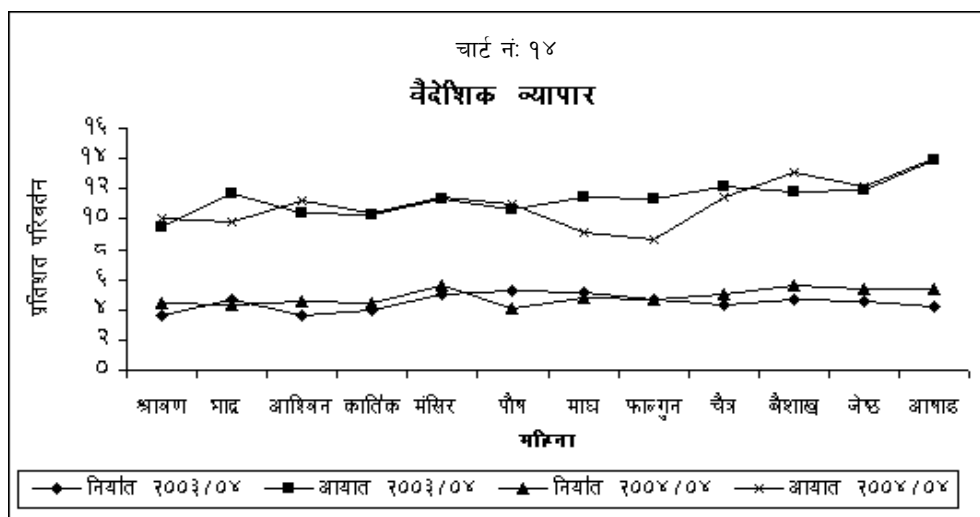
खयर (कत्या), जुटको सामान, भोला, प्लाष्टिकको सामान, जुस, पोलिष्टर धागो, तामाको तार तथा डण्डी, जी.आई. पाता, रसायन तथा कपडाको निर्यातमा वृद्धि भएको छ भने दन्तमन्जन, अदुवा, साबुन, जि.आई. पाइप, एम. एस. पाइप, तयारी पोशाक र पश्मिनाका सामानहरूको निर्यातमा ह्रास आएको छ। त्यसैगरी अन्य मुलुकतर्फ निर्यात हुने प्रमुख वस्तुहरूमध्ये ऊनी गलैचा (२.७ प्रतिशतले वृद्धि) बाहेक अन्य सबै प्रमुख वस्तुहरू जस्तै तयारी पोशाक, पश्मिना, दाल, गरगहना तथा प्रशोधित छालाको निर्यात घटेको छ। जनवरी २००५ मा कोटा प्रथाको अन्त्यसँगै अन्तर्राष्ट्रिय कपडा बजारमा नेपाली तयारी पोशाकको प्रतिस्पर्धात्मक क्षमतामा ह्रास आउनाले अन्य मुलुकतर्फको प्रमुख निर्यातजन्य वस्तु तयारी पोशाक (जसको अंश अन्य मुलुकतर्फको निर्यातमा अझै पनि ३२.४ प्रतिशत रहेको छ) को निर्यातमा यस वर्ष ३६.८ प्रतिशतको व्यापक दरले कमी आएको छ।

३७. निर्यात भएका वस्तुहरूको समूहगत संरचना हेर्दा भारततर्फ भएको निर्यातमा प्राथमिक वस्तु र तयारी वस्तुको अंश आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा क्रमशः २७.४ प्रतिशत र ७२.६ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०६९/७० मा क्रमशः २८.९ प्रतिशत र ७१.१ प्रतिशत पुगेको छ। त्यसैगरी अन्य मुलुकतर्फको निर्यातमा प्राथमिक वस्तु र तयारी वस्तुको अंश आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा क्रमशः ८.७ प्रतिशत र ९१.३ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०६९/७० मा क्रमशः ९.० प्रतिशत र ९१.० प्रतिशत रहेको छ।

३८. आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा भारतबाट भएको आयात ११.० प्रतिशतले बढेकोमा आर्थिक वर्ष २०६९/७० मा ९.० प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ८५ अर्ब ८४ करोड पुगेको छ। अन्य मुलुकबाट भएको आयात भने आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा ७.७ प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा आर्थिक वर्ष २०६९/७० मा १९.४ प्रतिशतको उच्चदरले घटी रु. ४६ अर्ब ३५ करोडमा सीमित भएको छ। भारतबाट आयात हुने प्रमुख वस्तुहरूमध्ये पेट्रोलियम पदार्थ (जसको अंश भारतबाट हुने कुल आयातको ३१.० प्रतिशत रहेको छ) को आयात आर्थिक वर्ष २०६९/७० मा ३२.९ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। यस बाहेक भारतबाट मुख्यतया रसायन, पेट्रोलियम पदार्थ, औषधी, कोल्ड रोल्ड सिट, प्लाष्टिक दाना, पोलिष्टर धागो र तयारी पोशाकको आयात बढेको छ भने गहुँ, चामल, हट रोल्ड सिट, एम.एस. विलेट, कपडा, रासायनिक मल र सिमेन्टको आयात घटेको छ। त्यसैगरी अन्य मुलुकहरूबाट चिनी, यातायातका साधन तथा पूर्जाहरू, एम. एस. विलेट, एम.एस. वायर, तामाको तार, डण्डी, स्क्र्याप्स र पाता (copper wire rod, scrapes and sheet), औषधी, चिकित्सा सम्बन्धी सामग्री र कच्चा नरिवल तेलको आयात बढेको छ भने धागो, कपडा, कच्चा ऊन, कच्चा सोयाबिन तेल, कच्चा पाम तेल, रासायनिक मल, प्लाष्टिक दाना, दूरसंचारका उपकरण तथा पूर्जाहरू, हवाईजहाजका पार्टपूर्जा र विद्युतीय सामानको आयातमा ह्रास आएको छ। समग्रमा अन्य मुलुकबाट भएको आयातमा ह्रास आउनुको विविध कारक तत्वहरूमध्ये औद्योगिक कच्चा पदार्थ तथा पूँजीगत सामानको आयातमा ३०.८ प्रतिशतको व्यापक दरले कमी आउनु, लगानीमैत्री वातावरणको अभाव हुनु, अन्य मुलुकबाट आयात हुने केही वस्तुहरू (जस्तै धागो र प्लाष्टिकका दाना) भारतबाट आयात हुन थाल्नु र परिवर्त्य विदेशी मुद्रा भुक्तानी गरी भारतबाट आयात गर्न पाइने वस्तु-सूचीमा २५ वटा नयाँ वस्तुहरू समावेश गर्नु प्रमुख रहेका छन्।

३९. आयातको संरचनालाई हेर्दा भारतबाट भएको कुल आयातमा औद्योगिक कच्चापदार्थ तथा पूँजीगत सामानको ४३.४ प्रतिशत र पेट्रोलियम पदार्थको ३१.१ प्रतिशत अंश रहेको छ भने बाँकी २५.६ प्रतिशत उपभोग्य सहितका विविध वस्तुहरूको अंश रहेको छ। गत वर्षको सोही अवधिमा भारतबाट भएको आयातमा उक्त समूहगत वस्तुहरूको अंश क्रमश ४८.२ प्रतिशत, २५.६ प्रतिशत र २६.२ प्रतिशत रहेको थियो। त्यसैगरी अन्य मुलुकबाट भएको आयातमा औद्योगिक कच्चा पदार्थ तथा पूँजीगत सामानको अंश आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा ६२.२ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा ५३.४ प्रतिशत रहन गएको छ।

४०. भारततर्फको निर्यात तथा आयात दुवै बढेको तर अन्य मुलुकतर्फको निर्यात तथा आयात दुवैमा व्यापक ह्रास आएको कारण कुल व्यापारमा भारतको अंश आर्थिक वर्ष २०६०/६१ को ५७.६ प्रतिशतबाट वृद्धि भई आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा ६५.८ प्रतिशत पुगेको छ भने अन्य मुलुकतर्फको अंश सोही अनुसार ४२.४ प्रतिशतबाट ३४.२ प्रतिशतमा भरेको छ।

४१. नेपालको कुल निर्यात/आयात अनुपात (Export/Import Ratio) आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा ३९.६ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा यो अनुपात बढेर ४४.१ प्रतिशत पुगेको छ। भारततर्फको निर्यात/आयात अनुपात आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा ३९.१ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा ४६.० प्रतिशत पुगेको छ। त्यसैगरी अन्य मुलुकतर्फको उक्त अनुपात आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा ४०.२ प्रतिशतबाट बढेर आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा ४०.५ प्रतिशत पुगेको छ।

शोधनान्तर स्थिति

४२. मौद्रिक सर्भेक्षणको तथ्याङ्क अनुसार आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा रु. ७ अर्ब १४ करोड शोधनान्तर बचत भएको छ। आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा सो बचत रु. १६ अर्ब रहेको

थियो । खुद सरकारी ऋण आप्रवाहमा कमी आएको कारण आर्थिक वर्ष २०६०/६१ को तुलनामा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा शोधनान्तर बचतमा कमी आएको हो ।

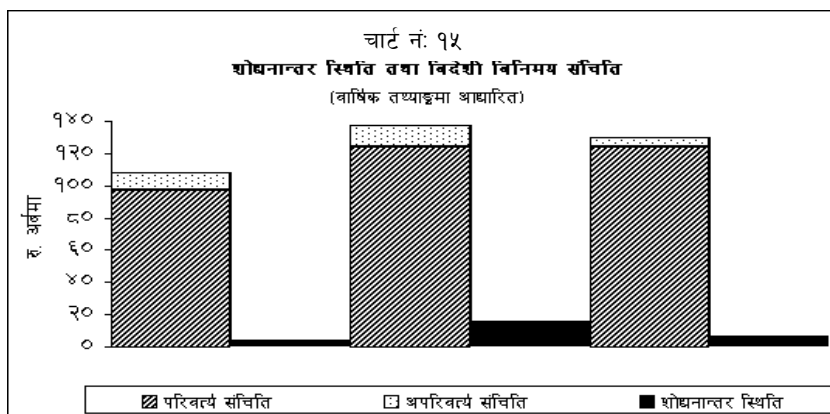
४३. आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को प्रथम एघार महिना सम्मको उपलब्ध शोधनान्तर तथ्याङ्क अनुसार चालु खाता (Current Account) मा रु. २७ अर्ब ९९ करोडको बचत भएको छ । आर्थिक वर्ष २०६०/६१ को सोही अवधिमा चालु खातामा रु. १३ अर्ब ८६ करोड बचत भएको थियो । खूद सेवामा ७७.२ प्रतिशतले कमी आए तापनि व्यापार घाटामा तीव्र ह्रास आउनुका साथै ट्रान्सफर आयमा तीव्र (१६.० प्रतिशत) वृद्धि भएको कारण आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा चालु खातामा उच्च बचत भएको हो । ट्रान्सफर आय अन्तर्गत निजी क्षेत्रको विप्रेषण (Workers' Remittances) आर्थिक वर्ष २०६०/६१ को ६.८ प्रतिशत वृद्धिको तुलनामा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को प्रथम एघार महिनामा १०.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ५९ अर्ब १० करोड पुगेको छ ।
४४. विप्रेषणमा आएको वृद्धिले व्यापार घाटा धेरै हदसम्म पूर्ति गरी चालु खातामा बचत सृजना गर्न मद्दत पुगेको छ । निजी क्षेत्रको विप्रेषण समावेश नगर्दा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को समीक्षा अवधिमा चालु खाता रु. ३१ अर्ब ११ करोडले घाटा हुने देखिन्छ ।
४५. पूँजीगत खाता अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को समीक्षा अवधिमा रु. १ अर्ब ५ करोड बराबरको पूँजीगत ट्रान्सफर प्राप्त भएको छ । आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा यस्तो ट्रान्सफर रु. १ अर्ब ३३ करोड प्राप्त भएको थियो । विकासजन्य क्रियाकलापमा कमी आएको कारण पूँजीगत ट्रान्सफरमा कमी आएको हो ।
४६. वित्तीय खाता (Financial Account) तर्फ अन्य लगानी सम्पत्ति (Other Investment Assets) आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा रु. ३३ अर्ब ३२ करोड थप भएकोमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा रु. २३ अर्ब १३ करोड मात्र थप भएको छ, जसमध्ये व्यापारिक ऋण रु. २ अर्ब १५ करोड रहेको छ । अन्य लगानी दायित्व (Other Investment Liabilities) आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा रु. ९ अर्ब ९ करोडले बढेकोमा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा रु. ३ अर्ब १७ करोडले घटेको छ । व्यापारिक ऋण (Trade Credit) भने रु. ५ अर्ब ३० करोडले घटेको छ । आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा रु. ६ अर्ब ३० करोड बराबरको सरकारी ऋण आप्रवाह भए तापनि साँवा भुक्तानी रु. ५ अर्ब ३९ करोड भएकोले खूद सरकारी ऋण आप्रवाह रु. ९१ करोड रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा विदेशी मुद्रा तथा निक्षेप दायित्व रु. १ अर्ब ७२ करोडले मात्र बढेको छ । यसप्रकार २०६१ आषाढ मसान्तका वित्तीय खाता रु. २६ अर्ब १६ करोडले ऋणात्मक रहन गएको छ ।

विदेशी विनिमय संचिति

४७. कुल विदेशी विनिमय संचिति २०६१ आषाढ मसान्तको तुलनामा २०६२ आषाढ मसान्तमा ०.२ प्रतिशतले घटी रु. १ खर्ब २९ अर्ब ९० करोडमा सीमित भएको छ । २०६१ आषाढ मसान्तमा उक्त संचिति २०.३ प्रतिशतले बढी रु. १ खर्ब ३० अर्ब २१ करोड पुगेको थियो । २०६२ आषाढ मसान्तका परिवर्त्य विदेशी विनिमय संचिति ६.० प्रतिशतले वृद्धि भएको छ भने अपरिवर्त्य संचिति ५५.३ प्रतिशतले घटेको छ । अन्य

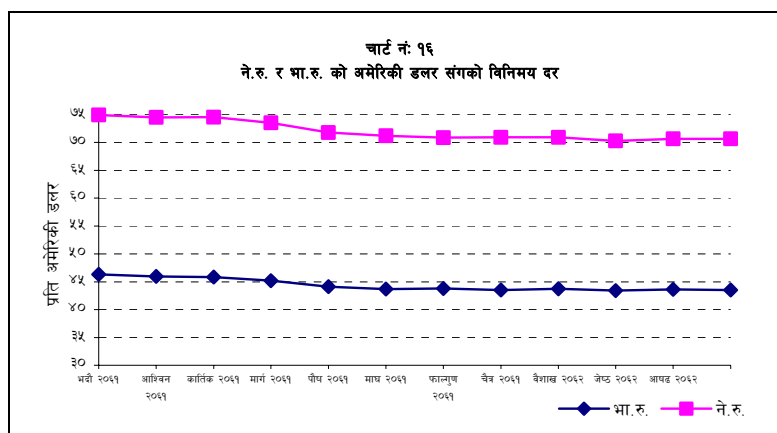

मुलुकबाट हुने आयात उच्च दरले घटेको तथा बैकिङ्ग प्रणालीबाट आउने विप्रेषण रकम बढेको कारण आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा परिवर्त्य संचित बढेको हो । विद्यमान कुल संचितिमा परिवर्त्य संचितको अंश ९५.४ प्रतिशत र अपरिवर्त्य संचितको अंश ४.६ प्रतिशत रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०६०/६१ मा यी अंशहरू क्रमशः ८९.८ प्रतिशत र १०.२ प्रतिशत रहेका थिए । आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को आयातलाई आधार मान्दा विदेशी विनिमय संचितको विद्यमान स्तरले ११.८ महिनाको वस्तु आयात र १०.० महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न पर्याप्त रहेको देखिन्छ ।

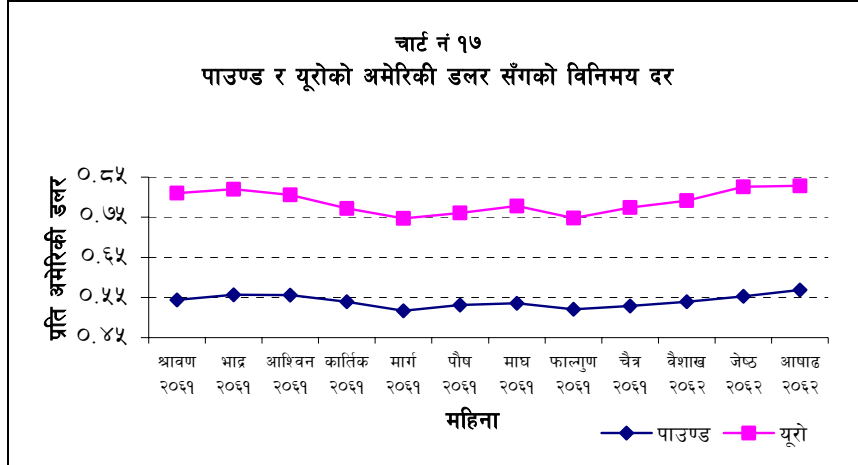
विनिमय दर प्रवृत्ति

४८. नेपाली रुपैयाँको भारतीय रुपैयाँसँगको विनिमय दर आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा स्थिर रह्यो । गत सालको आषाढ मसान्तको तुलनामा यस वर्षको सोही समयमा अमेरिकी

डलर नेपाली रुपैयाँसँग ५.१ प्रतिशतले अवमूल्यन भएको छ भने भारतीय रुपैयाँसँग ५.७ प्रतिशतले अवमूल्यन भएको छ । अमेरिकी डलर आर्थिक वर्ष २०६१/६२ को शुरुदेखि नै नेपाली रुपैयाँ र भारतीय रुपैयाँसँग अवमूल्यन हुँदै आएको हो । त्यसैगरी

यूरो, पाउण्ड स्टर्लीङ्ग र जापानीज येनसँग अमेरिकी डलर क्रमशः २.५ प्रतिशत, ५.३ प्रतिशत र २.५ प्रतिशतले अधिमूल्यन भएको छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा कच्चा पेट्रोलियम तथा सुनको मूल्य स्थिति

४९. २०६१ आषाढ मसान्तमा कच्चा पेट्रोलियम (Crude Oil Brent) को मूल्य प्रति ब्यारल अमेरिकी डलर ३८.० रहेकोमा २०६२ आषाढ मसान्तमा ५१.१ प्रतिशतले वृद्धि भई प्रति ब्यारल अमेरिकी डलर ५७.४ पुगेको छ । यसै गरी अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा सुनको मूल्य २०६१ आषाढ मसान्तको तुलनामा २०६२ आषाढ मसान्तमा ३.८ प्रतिशतले वृद्धि भई प्रति औंस अमेरिकी डलर ४०३.१५ बाट अमेरिकी डलर ४१८.३५ पुगेको छ ।

Current Macroeconomic Situation

(Based on Annual Data of the FY 2004/05)

STATISTICAL TABLES

- 1 Monetary Survey
- 2 Summary Share Market Transactions
- 3 National Urban Consumer Price Index (Yearly Series)
- 4 National Urban Consumer Price Index (Monthly Series)
- 5 National Urban Consumer Price Index (Point-to-point)
- 6 National Wholesale Price Index (Yearly Series)
- 7 National Wholesale Price Index (Monthly Series)
- 8 National Wholesale Price Index (Point-to-point)
- 9 Government Budgetary Operation
- 10 Outstanding Domestic Debt of HMG
- 11 Direction of Foreign Trade
- 12 Import of Selected Commodities from India
- 13 Import of Selected Commodities from Other Countries
- 14 Export of Selected Commodities to India
- 15 Export of Selected Commodities to Other Countries
- 16 Structure of Exports and Imports
- 17 Summary Balance of Payments
- 18 Gross Foreign Exchange Reserve

Table 1
Monetary Survey

(Rs. in million)

Monetary aggregates	2003 Jul	2004 Jul	2005 July (e)	Changes during FY			
				2003/04		2004/05	
				Amount	Percent	Amount	Percent
1. Foreign Assets, Net	91407.0	108804.6	109144.0	16005.1 ^{1/}	17.5	7144.2 ^{2/}	6.6
1.1. Foreign Assets	109306.3	131366.0	130919.1	22059.7	20.2	-446.9	-0.3
1.2 Foreign Currency Deposits	17388.4	21174.6	20157.6	3786.2	21.8	-1017.0	-4.8
1.3 Other Foreign Liabilities	510.9	1386.7	1617.6	875.9	171.4	230.8	16.6
2. Net Domestic Assets	154504.1	168501.2	192618.7	15389.7 ^{1/}	10.0	17312.6 ^{2/}	10.3
2.1. Domestic Credit	228443.8	251088.9	285032.1	22645.1	9.9	33943.2	13.5
a. Net Claims on Govt.	62825.0	62313.7	67933.1	-511.4	-0.8	6372.4	10.2
i. Claims on Govt.	63286.7	63066.7	67933.1	-220.0	-0.3	5619.4	8.9
ii. Govt. Deposits	461.7	753.0	0.0	291.3	63.1	-753.0	-100.0
b. Claims on Non-Financial Govt. Ent.	2833.2	2914.9	6506.9	81.7	2.9	3592.0	123.2
c. Claims on Financial Institutions	11828.7	13343.9	12652.3	1515.2	12.8	-691.6	-5.2
i. Government	11739.0	13203.3	12620.3	1464.3	12.5	-583.0	-4.4
ii. Non-government	89.7	140.6	32.0	50.9	56.7	-108.6	-77.2
d. Claims on Private Sector	150956.9	172516.5	197186.8	21559.6	14.3	24670.3	14.3
2.2. Net Non-monetary Liabilities	73939.8	82587.7	92413.4	7255.41/	9.8	16630.62/	20.1
3. Broad Money (M₂)	245911.1	277305.9	301762.7	31394.8	12.8	24456.8	8.8
3.1. Money Supply (M ₁)	83753.9	93969.5	100290.0	10215.6	12.2	6320.5	6.7
a. Currency	56885.7	63218.9	68784.1	6333.1	11.1	5565.3	8.8
b. Demand Deposits	26868.2	30750.7	31505.8	3882.5	14.5	755.1	2.5
3.2. Time Deposits	162157.2	183336.4	201472.7	21179.2	13.1	18136.2	9.9
4. Broad Money Liquidity (M₃)	263299.5	298480.5	321920.2	35181.0	13.4	23439.7	7.9
Reserve Money	80979.3	94415.2	96411.1	13435.9	16.6	1995.9	2.1
Money multiplier (M ₁)	1.034	0.995	1.040		-3.8		4.5
Money multiplier (M ₂)	3.037	2.937	3.130		-3.3		6.6

1/ Adjusting the exchange valuation gain of Rs. 1392.5 million.

2/ Adjusting the exchange valuation loss of Rs 6804.9 million.

e = estimates.

Table 2
Summary of Share Market Transactions

S.No.	Particulars	Mid - June 2004 - Mid - July 2004				Mid - June 2005 - Mid - July 2005				% Change	
		1				2				2 Over 1	
1	Number of Companies Listed (Mid - July)	114				125				9.6	
2	Total Amount of Listed Shares (Rs. Million) (Mid - July)	12016				16776				39.6	
3	Market Days	20				20				-	
4	Number of Companies Traded	72				91				26.4	
5	Number of Transactions	9951				6976				-29.9	
6	Average Daily Turnover : Number ('000) : Amount (Rs.Million)	39.51				136.70				246.0	
		12.77				9.90				-22.5	
7	Market Capitalization of Listed Companies (Rs. Million)	41425.00				61365.89				48.1	
8	Ratio of Turnover to Market Capitalization (%)	0.62				0.32				-	
		Share Units ('000)	% Share of unit	Rs In Million	% Share of Value	Share Units ('000)	% Share of unit	Rs In Million	% Share of Value	Change in Share Unit (%)	Change in Share Amount (%)
		1	2	3	4	5	6	7	8	5 Over 1	7 Over 3
9	Turnover Details	790.27	100.00	255.45	100.00	2733.99	100.00	198.02	100.00	246.0	-22.5
	Commercial Banks	634.69	80.31	233.68	91.48	310.17	11.34	128.42	64.85	-51.1	-45.0
	Development Banks	3.42	0.43	0.41	0.16	29.51	1.08	4.16	2.10	762.9	914.6
	Insurance	22.97	2.91	3.20	1.25	47.15	1.72	7.56	3.82	105.3	136.3
	Finance	121.64	15.39	16.20	6.34	123.44	4.52	17.93	9.05	1.5	10.7
	Manufacturing & Processing	1.03	0.13	1.24	0.49	10.82	0.40	0.86	0.43	950.5	-30.6
	Hotel	3.87	0.49	0.16	0.06	3.81	0.14	0.19	0.10	-1.6	18.8
	Trading	0.44	0.06	0.54	0.21	0.80	0.03	1.24	0.63	81.8	129.6
	Others	2.21	0.28	0.02	0.01	2208.29	80.77	37.66	19.02	99822.6	188200.0

Share Price	NEPSE INDEX*				
	Mid - July			% Change	
	2003	2004	2005	2004 over 2003	2005 over 2004
High	207.43	227.83	285.52	9.8	25.3
Low	203.78	211.31	286.67	3.7	35.7
Closing	204.86	222.04	286.67	8.4	29.1

* Base Year: February 12, 1994
Source: Nepal Stock Exchange Ltd.

Table 3
National Urban Consumer Price Index
(1995/96 = 100)

Groups & sub-groups 1	Weight %	2056/57	2057/58	2058/59	2059/60	2060/61	2061/62	Percentage Change				
		1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	Column 4 Over 3	Column 5 Over 4	Column 6 Over 5	Column 7 Over 6	Column 8 Over 7
2	3	4	5	6	7	8	2.4	2.9	4.8	4.0	4.5	
1. OVERALL INDEX	100.00	134.9	138.1	142.1	148.9	154.8	161.8	2.4	2.9	4.8	4.0	4.5
1.1. FOOD & BEVERAGES	53.20	136.1	133.0	137.9	144.0	148.8	154.7	-2.3	3.7	4.4	3.3	4.0
Grains and Cereals Products	18.00	145.0	125.1	127.7	138.2	139.8	145.1	-13.7	2.1	8.2	1.2	3.8
Rice and Rice Products	(14.16)	145.8	124.4	125.8	136.6	138.0	142.4	-14.7	1.1	8.6	1.0	3.2
Pulses	2.73	118.7	121.6	123.9	125.3	126.1	131.6	2.4	1.9	1.1	0.6	4.4
Vegetables and Fruits	7.89	120.6	125.6	135.0	135.7	140.3	146.9	4.1	7.5	0.5	3.4	4.7
Spices	1.85	141.2	153.0	156.1	142.3	148.0	146.5	8.4	2.0	-8.8	4.0	-1.0
Meat, Fish and Eggs	5.21	134.0	137.8	143.5	148.2	158.3	168.5	2.8	4.1	3.3	6.8	6.4
Milk and Milk Products	4.05	136.9	144.7	146.4	147.8	150.4	151.1	5.7	1.2	1.0	1.8	0.5
Oil and Ghee	3.07	110.9	105.7	114.5	136.9	153.7	150.8	-4.7	8.3	19.6	12.3	-1.9
Sugar and Related Products	1.21	113.4	126.4	133.8	124.4	123.9	154.6	11.5	5.9	-7.0	-0.4	24.8
Beverages	2.28	141.2	144.0	151.2	161.6	162.1	165.0	2.0	5.0	6.9	0.3	1.8
Restaurant Meals	6.91	150.8	162.9	168.2	174.1	183.2	192.6	8.0	3.3	3.5	5.2	5.1
1.2. NON-FOOD & SERVICES	46.80	133.4	144.2	147.2	154.6	161.8	170.1	8.1	2.1	5.0	4.7	5.1
Cloth, Clothing & Sewing Services	8.92	127.8	130.6	133.8	135.7	138.1	141.5	2.2	2.5	1.4	1.8	2.5
Cloths	(2.28)	120.2	123.4	125.5	124.6	126.3	130.7	2.7	1.7	-0.7	1.4	3.5
Clothings	(5.75)	127.7	130.3	133.5	136.6	138.1	140.5	2.0	2.5	2.3	1.1	1.7
Footwear	2.20	127.1	129.1	131.2	132.7	133.3	133.9	1.6	1.6	1.1	0.5	0.5
Housing	14.87	127.5	142.5	144.5	153.0	163.1	178.1	11.8	1.4	5.9	6.6	9.2
Fuel, Light and Water	(5.92)	139.2	170.2	168.6	182.6	200.8	230.3	22.3	-0.9	8.3	10.0	14.7
Transport and Communication	4.03	146.5	158.4	162.4	172.2	185.2	198.2	8.1	2.5	6.0	7.5	7.0
Medical and Personal Care	8.03	139.4	147.4	156.5	163.2	169.3	172.1	5.7	6.2	4.3	3.7	1.7
Education, Reading and Recreation	7.09	141.6	161.4	159.3	174.1	182.1	190.1	14.0	-1.3	9.3	4.6	4.4
Tobacco and Related Products	1.66	137.4	139.9	146.3	150.5	153.2	156.2	1.8	4.6	2.9	1.8	2.0
Urban Consumer Price Index : Kathmandu Valley												
OVERALL INDEX	100.00	129.7	133.8	136.5	141.7	150.1	157.6	3.2	2.0	3.8	5.9	5.0
FOOD & BEVERAGES	51.53	130.9	130.5	133.8	137.5	145.6	151.8	-0.3	2.5	2.7	5.9	4.3
NON-FOOD & SERVICES	48.47	128.4	137.2	139.4	146.3	155.0	163.8	6.9	1.6	4.9	6.0	5.7
DOMESTIC GOODS	81.26	130.3	132.5	134.8	139.5	148.1	154.4	1.7	1.7	3.5	6.1	4.3
IMPORTED GOODS	18.74	127.1	139.3	143.9	151.2	158.9	171.3	9.6	3.3	5.1	5.1	7.8
TRADABLE GOODS	68.86	128.7	130.9	134.5	139.1	146.5	154.1	1.7	2.8	3.4	5.3	5.2
NON-TRADABLE GOODS	31.14	132.0	140.2	141	147.4	158.1	165.4	6.2	0.6	4.6	7.2	4.6
GOVT.CONTROLLED GOODS	17.03	130.1	147.4	140.3	149.9	160.5	177.6	13.3	-4.8	6.8	7.1	10.7
NON-CONTROLLED GOODS	82.97	129.6	131.0	135.8	140.0	148.0	153.5	1.1	3.7	3.1	5.7	3.7
Urban Consumer Price Index : Terai												
OVERALL INDEX	100.00	137.7	139.2	144.0	152.2	156.9	163.8	1.1	3.4	5.7	3.1	4.4
FOOD & BEVERAGES	54.98	138.1	132.0	138.0	146.3	149.2	155.0	-4.4	4.5	6.0	2.0	3.9
NON-FOOD & SERVICES	45.02	137.1	147.9	151.5	159.3	166.4	174.5	7.9	2.4	5.1	4.5	4.9
Urban Consumer Price Index : Hills												
OVERALL INDEX	100.00	135.6	142.6	146.2	151.8	156.6	163.5	5.2	2.5	3.8	3.2	4.4
FOOD & BEVERAGES	53.04	139.0	139.8	144.1	148.5	153.0	158.8	0.6	3.1	3.1	3.0	3.8
NON-FOOD & SERVICES	46.96	131.8	145.7	148.6	155.5	160.8	168.8	10.5	5.9	7.2	3.4	5.0

P = Provisional.

Table 4
National Urban Consumer Price Index
(1995/96 = 100)

Mid-July, 2005 (ASADH 2062)

Groups & sub-groups 1	Weight %	2002/03		2003/04		2004/05P		Percentage Change			
		Jun/Jul 3	May/Jul 4	Jun/Jul 5	Apr/May 6	May/Jul 7	Jun/Jul 8	Column 5 Over 3	Column 5 Over 4	Column 8 Over 5	Column 8 Over 7
1. OVERALL INDEX	100.00	153.3	155.0	156.4	164.0	164.6	166.8	2.0	0.9	6.6	1.3
1.1. FOOD & BEVERAGES	53.20	148.4	148.7	151.2	155.7	156.6	160.3	1.9	1.7	6.0	2.4
Grains and Cereal Products	18.00	144.0	136.8	139.2	146.5	148.7	151.8	-3.3	1.8	9.1	2.1
Rice and Rice Products	(14.16)	144.0	134.3	137.4	143.8	146.5	150.2	-4.6	2.3	9.3	2.5
Pulses	2.73	125.6	128.9	128.5	129.0	130.5	134.0	2.3	-0.3	4.3	2.7
Vegetables and Fruits	7.89	138.0	136.4	148.0	139.8	139.8	158.0	7.2	8.5	6.8	13.0
Spices	1.85	147.7	157.0	153.8	148.2	149.2	147.4	4.1	-2.0	-4.2	-1.2
Meat, Fish and Eggs	5.21	152.7	164.9	167.0	173.2	172.5	172.0	9.4	1.3	3.0	-0.3
Milk and Milk Products	4.05	149.4	150.5	150.7	151.6	154.5	154.5	0.9	0.1	2.5	0.0
Oil and Ghee	3.07	148.3	154.6	152.2	150.1	149.8	148.2	2.6	-1.6	-2.6	-1.1
Sugar and Related Products	1.21	116.7	137.6	140.4	161.6	158.9	158.4	20.3	2.0	12.8	-0.3
Beverages	2.28	162.0	160.3	160.3	167.4	167.4	167.4	-1.0	0.0	4.4	0.0
Restaurant Meals	6.91	181.2	184.5	184.5	199.7	200.1	199.9	1.8	0.0	8.3	-0.1
1.2. NON-FOOD & SERVICES	46.80	158.9	162.5	162.5	173.8	173.9	174.4	2.3	0.0	7.3	0.3
Cloth, Clothing & Sewing Services	8.92	135.8	138.9	139.0	142.4	142.5	143.1	2.4	0.1	2.9	0.4
Cloths	(2.28)	124.5	128.2	128.4	131.2	131.2	131.6	3.1	0.2	2.5	0.3
Clothings	(5.75)	136.8	138.6	138.6	141.6	141.8	142.6	1.3	0.0	2.9	0.6
Footwear	2.20	133.1	132.7	132.7	134.9	134.9	134.9	-0.3	0.0	1.7	0.0
Housing goods and Services	14.87	161.6	164.5	164.4	184.7	184.8	186.2	1.7	-0.1	13.3	0.8
Fuel, Light and Water	(5.92)	200.5	201.2	201.1	242.5	242.7	246.0	0.3	0.0	22.3	1.4
Transport and Communication	4.03	186.7	183.7	183.7	209.9	209.9	209.9	-1.6	0.0	14.3	0.0
Medical and Personal Care	8.03	164.5	170.2	170.2	172.7	172.7	172.7	3.5	0.0	1.5	0.0
Education, Reading and Recreation	7.09	174.1	182.6	182.5	191.2	191.2	191.2	4.8	-0.1	4.8	0.0
Tobacco and Related Products	1.66	151.1	153.1	153.1	159.7	159.7	159.7	1.3	0.0	4.3	0.0
Urban Consumer Price Index : Kathmandu Valley											
OVERALL INDEX	100.00	145.5	151.9	152.2	159.2	158.7	160.5	4.6	0.2	5.5	1.1
FOOD & BEVERAGES	51.53	141.2	148.0	148.5	152.1	151.3	154.2	5.2	0.3	3.8	1.9
NON-FOOD & SERVICES	48.47	150.2	156.1	156.1	166.6	166.6	167.2	3.9	0.0	7.1	0.4
DOMESTIC GOODS	81.26	143.0	149.9	150.3	155.2	154.8	156.7	5.1	0.3	4.3	1.2
IMPORTED GOODS	18.74	156.4	160.7	160.3	176.2	175.7	176.8	2.5	-0.2	10.3	0.6
TRADABLE GOODS	68.86	143.0	148.5	149.0	155.2	154.6	157.0	4.2	0.3	5.4	1.6
NON-TRADABLE GOODS	31.14	151.2	159.4	159.1	167.9	167.8	168.2	5.2	-0.2	5.7	0.2
GOVT. CONTROLLED GOODS	17.03	157.2	161.9	162.2	183.5	184.7	186.0	3.2	0.2	14.7	0.7
NON-CONTROLLED GOODS	82.97	143.1	149.9	150.1	154.2	153.4	155.2	4.9	0.1	3.4	1.2
Urban Consumer Price Index : Terai											
OVERALL INDEX	100.00	156.9	156.2	158.4	165.9	167.1	169.7	1.0	1.4	7.1	1.6
FOOD & BEVERAGES	54.98	151.3	147.4	151.4	155.5	157.7	162.1	0.1	2.7	7.1	2.8
NON-FOOD & SERVICES	45.02	163.7	167.0	167.0	178.5	178.5	179.0	2.0	0.0	7.2	0.3
Urban Consumer Price Index : Hills											
OVERALL INDEX	100.00	156.3	157.0	157.9	167.1	167.6	169.7	1.0	0.6	7.5	1.3
FOOD & BEVERAGES	53.04	152.7	153.7	155.4	161.8	162.6	165.9	1.8	1.1	6.8	2.0
NON-FOOD & SERVICES	46.96	160.3	160.8	160.8	173.1	173.3	174.1	0.3	0.0	8.3	0.5

P = Provisional.

* = Revised

Table 5
National Urban Consumer Price Index
(Base Year: 1995/96 = 100)

(Point to Point Annual Changes)

Months	2002/03		2003/04		2004/05P	
	INDEX	%CHANGES	INDEX	%CHANGES	INDEX	%CHANGES
mid -Aug	147.5	4.2	155.4	5.4	159.1	2.4
mid-Sep	148.4	3.3	156.1	5.2	160.2	2.6
mid -Oct	148.7	3.0	157.1	5.6	161.2	2.6
mid-Nov	148.0	2.2	156.6	5.8	160.8	2.7
mid -Dec	147.0	2.7	154.2	4.9	159.0	3.1
mid-Jan	145.3	3.3	152.5	5.0	159.5	4.6
mid -Feb	145.8	4.6	152.7	4.7	161.4	5.7
mid-Mar	146.7	5.2	153.1	4.4	161.9	5.7
mid-Apr	151.5	8.1	154.1	1.7	163.1	5.8
mid-May	152.1	7.7	154.1	1.3	164.0	6.4
mid-June	152.2	6.6	155.0	1.8	164.6	6.2
mid-July	153.3	6.1	156.4	2.0	166.8	6.6
Average	148.9	4.8	154.8	4.0	161.8	4.5

P: Provisional.

Table 6
National Wholesale Price Index
(By Groups and Sub-groups of Commodities)
(Base Year 1999/2000 = 100)

Groups and Sub-groups	Weight %	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05P	Percentage Change			
		1	2	3	4	5	2/1	3/2	4/3	5/4
Overall Index	100.0	101.4	106.4	110.4	114.9	123.3	4.9	3.8	4.1	7.3
Agricultural Commodities	49.6	98.2	105.6	109.6	111.9	118.5	7.6	3.8	2.1	5.9
Foodgrains	16.6	82.4	87.5	95.3	93.7	102.4	6.2	8.9	-1.7	9.3
Cash Crops	6.1	109.4	139.6	131.7	120.5	147.3	27.5	-5.6	-8.5	22.2
Pulses	3.8	105.0	111.4	114.5	115.3	118.7	6.1	2.8	0.7	2.9
Fruits and Vegetables	11.2	105.4	107.0	112.3	121.3	114.7	1.6	4.9	8.0	-5.4
Spices	1.9	98.3	103.3	97.8	106.1	102.0	5.0	-5.3	8.4	-3.9
Livestock Production	10.0	106.7	111.4	117.2	126.2	134.8	4.4	5.2	7.7	6.8
Domestic Manufactured Commodities	20.4	100.0	105.5	108.4	114.5	121.6	5.5	2.8	5.6	6.2
Food Related Products	6.1	95.9	103.2	107.2	109.0	112.0	7.7	3.8	1.7	2.8
Beverages and Tobacco	5.7	101.6	108.2	112.1	116.3	122.2	6.5	3.6	3.7	5.0
Construction Materials	4.5	103.8	109.0	109.5	126.4	145.9	5.0	0.5	15.5	15.4
Others	4.1	100.0	101.4	104.0	107.3	108.5	1.4	2.5	3.2	1.1
Imported Commodities	30.0	107.8	108.4	113.1	120.1	132.3	0.6	4.3	6.2	10.1
Petroleum Products and Coal	5.4	128.7	125.8	141.0	158.3	196.2	-2.3	12.1	12.3	23.9
Chemical Fertilizers and Chemical Goods	2.5	108.6	120.8	122.9	127.6	143.1	11.3	1.7	3.8	12.1
Transport Vehicles and Machinery Goods	7.0	101.9	101.4	102.9	108.3	117.3	-0.5	1.4	5.3	8.4
Electric and electronic Goods	1.9	99.4	99.3	97.6	96.1	96.7	-0.1	-1.6	-1.6	0.7
Drugs and Medicine	2.7	102.2	102.0	103.2	107.0	108.3	-0.2	1.2	3.6	1.2
Textile related Products	3.1	100.7	101.9	105.8	110.8	113.2	1.2	3.8	4.8	2.1
Others	7.4	105.1	105.8	109.9	115.9	122.2	0.7	3.9	5.5	5.5

P = Provisional

Table 7
National Wholesale Price Index
(1999/00 = 100)
Mid-July, 2005 (Ashadh, 2062)

Groups and Sub-groups 1	Weight % 2	2002/03	2003/04		2004/05P			Percentage Change			
		Jun/Jul 3	May/Jul 4	Jun/Jul 5	Apr/May 6	May/Jul 7	Jun/Jul 8	Column 5 Over 3	Column 5 Over 4	Column 8 Over 5	Column 8 Over 7
I. Overall Index	100.0	112.7	116.2	118.1	125.2	126.5	129.9	4.8	1.6	9.9	2.7
1.1 Agricultural Commodities	49.59	110.7	111.1	115.3	118.1	120.7	127.7	4.1	3.8	10.8	5.8
Foodgrains	16.58	97.8	89.1	92.0	102.3	108.5	112.0	-6.0	3.2	21.8	3.3
Cash Crops	6.09	117.8	132.6	150.4	134.7	150.4	163.2	27.7	13.4	8.5	8.5
Pulses	3.77	111.8	118.2	117.3	114.8	117.0	123.5	4.9	-0.8	5.3	5.5
Fruits and Vegetables	11.18	116.9	113.8	118.5	114.5	108.0	125.4	1.4	4.2	5.7	16.1
Spices	1.95	103.8	113.8	111.4	110.9	104.9	101.6	7.3	-2.1	-8.9	-3.2
Livestock Production	10.02	121.8	128.1	129.0	141.0	141.4	141.6	5.9	0.7	9.8	0.1
1.2 Domestic Manufactured Commodities	20.37	110.1	119.3	118.7	125.4	126.0	124.9	7.9	-0.5	5.2	-0.9
Food-Related Products	6.12	107.6	113.9	113.4	115.1	116.4	115.3	5.4	-0.5	1.7	-1.0
Beverages and Tobacco	5.68	112.0	117.0	117.0	124.6	124.6	124.7	4.4	0.0	6.6	0.0
Construction Materials	4.50	116.0	140.3	138.7	154.5	155.7	152.4	19.5	-1.2	9.9	-2.1
Others	4.07	104.5	107.6	107.2	110.0	109.4	109.4	2.7	-0.3	2.0	0.0
1.3 Imported Commodities	30.04	117.9	122.6	122.4	136.6	136.6	136.7	3.8	-0.2	11.7	0.1
Petroleum Products and Coal	5.40	158.1	158.5	158.5	212.0	212.0	211.9	0.3	0.0	33.7	0.0
Chemical Fertilizers and Chemical Goods	2.46	125.8	130.2	131.0	154.8	154.8	153.1	4.1	0.6	16.9	-1.1
Transport Vehicles and Machinery Goods	6.97	103.6	113.3	113.4	118.1	118.1	119.5	9.5	0.1	5.4	1.2
Electric and Electronic Goods	1.87	97.6	97.2	97.2	96.7	96.7	96.6	-0.4	0.0	-0.6	-0.1
Drugs and Medicine	2.73	104.1	107.3	107.3	109.8	109.8	108.0	3.1	0.0	0.6	-1.7
Textile-Related Products	3.10	107.0	114.2	114.2	112.0	112.4	112.1	6.7	0.0	-1.8	-0.3
Others	7.51	114.2	118.4	117.2	123.6	123.3	123.8	2.6	-1.0	5.6	0.4

P = Provisional

Table 8
National Wholesale Price Index
(Base Year 1999/00=100)

(Point to Point Annual Changes)

Months	2002/03		2003/04		2004/05P	
	Index	% Change	Index	% Change	Index	% Change
04 mid-Aug	110.9	2.7	114.4	3.1	122.1	6.8
mid-Sep	112.4	3.1	116.0	3.2	123.1	6.1
mid-Oct	112.5	1.7	116.4	3.5	123.4	6.0
mid-Nov	112.6	0.3	117.2	4.1	122.6	4.6
mid-Dec	107.5	0.7	113.9	5.9	119.0	4.4
05 mid-Jan	104.6	-0.9	112.0	7.0	119.7	6.9
mid-Feb	107.3	3.5	112.9	5.2	121.0	7.2
mid-Mar	109.6	5.9	113.5	3.6	123.2	8.5
mid-Apr	111.3	8.9	114.2	2.6	123.7	8.4
mid-May	112.3	8.0	114.3	1.7	125.2	9.5
mid-June	111.2	5.6	116.2	4.5	126.5	8.9
mid-July	112.7	6.1	118.1	4.8	129.9	9.9
ANNUAL	110.4	3.8	114.9	4.1	123.3	7.3

P: Provisional

Table 9
Government Budgetary Operation+
(On Cash Basis)
During the Fiscal Year

Rs. in Million

Heads	Amount			Change %		
	2002/03	2003/04	2004/05P	2002/03	2003/04	2004/05
Sanctioned Expenditure	74716	82604.3	92670.2	2.3	10.6	12.2
Recurrent	*	*	59866.4	-	-	-
Capital	*	*	17877.2	-	-	-
<i>a.Domestic Resources & Loans</i>	*	*	16083.4	-	-	-
<i>b.Foreign Grants</i>	*	*	1793.8	-	-	-
Principal Repayment	*	*	13536.3	-	-	-
Others (Freeze Account)	1370.9	1621.3	1390.3	-12.5	18.3	-14.2
Unspent Government Balance	1663.6	1441.8	2470.4	15.4	-13.3	71.3
Recurrent	*	*	1007.5	-	-	-
Capital	*	*	1459.9	-	-	-
Principal Repayment	*	*	3	-	-	-
Actual Expenditure	73052.4	81162.5	90199.8	2.0	11.1	11.1
Recurrent	*	*	58858.9	-	-	-
Capital	*	*	16417.3	-	-	-
Principal Repayment	*	*	13533.3	-	-	-
Others (Freeze Account)	1370.9	1621.3	1390.3	-12.5	18.3	-14.2
Resources	60475.4	68499.7	76032.5	13.6	13.3	11.0
Revenue	56229.8	62331	70121.3	11.5	10.9	12.5
Foreign Grants	2499.7	5153.6	5245.7	20.7	106.2	1.8
Non-Budgetary Receipts,net	1605.9	855.9	702.6	-1.1	-46.7	-17.9
Others #	135.9	164.5	9.7	-116.2	21.0	-94.1
V. A. T.	4.1	-5.3	-46.8	-109.2	-229.3	783.0
Deficits(-) Surplus(+)	-12577	-12662.8	-14167.3	-31.4	0.7	11.9
Sources of Financing	12577.038	12662.8	14167.3	-31.4	0.7	11.9
Internal Loans	8274.6	4971	11957.6	-40.3	-39.9	140.5
<i>a.Treasury Bills</i>	1768.5	2460	5471.2	17.9	39.1	122.4
<i>b.Development Bonds</i>	6408.5	2000	3000	19.3	-68.8	50.0
<i>c.National Savings Certificates</i>	400	900	216.9	-20.0	125.0	-75.9
<i>d. Citizen Saving Certificates</i>	303.038	247.8	250	-51.8	-18.2	0.9
<i>e.Overdrafts</i> ++	-461.7	-753	2494.9	-107.8	63.1	-431.3
<i>f. Others@</i>	-143.7	116.2	524.6	392.1	-180.9	351.5
Foreign Loans	4302.4	7691.8	2209.7	-3.8	78.8	-71.3

+ As per NRB records.

Change in outstanding amount disbursed to VDC/DDC remaining unspent.

++ Minus (-) indicates surplus.

@ Interest from government treasury transactions and others.

* Data of this period is not available because of reclassification of the government account from the current fiscal year.

P : Provisional.

Table 10
Outstanding Domestic Debt of HMG
(Duing the FY)

Rs. in million

No.	Name of Bonds/Ownership	2003	2004	2005	% change	
		Mid-Jul	Mid-Jul	Mid-Jul	2004	2005
1	Treasury Bills	48860.7	49429.6	51383.1	1.2	4.0
	a. Banking Sector	46990.7	45958.7	50425.4	-2.2	9.7
	<i>i. Nepal Rastra Bank</i>	15816.9	9804.4	10923.8	-38.0	11.4
	<i>ii. Commercial Banks</i>	31173.8	36154.3	39501.6	16.0	9.3
	b. Non-Banking Sector	1870.0	3470.9	957.7	85.6	-72.4
	<i>(of which ADB/N)</i>	<i>930.0</i>	<i>690.0</i>	<i>200.0</i>	<i>-25.8</i>	<i>-71.0</i>
2	Development Bonds	16059.2	17549.2	19999.2	9.3	14.0
	a. Banking Sector	9036.9	9885.7	9623.2	9.4	-2.7
	<i>i. Nepal Rastra Bank</i>	1796.0	3298.3	1518.7	83.6	-54.0
	<i>ii. Commercial Banks</i>	7240.9	6587.4	8104.5	-9.0	23.0
	b. Non-Banking Sector	7022.3	7663.5	10376.0	9.1	35.4
3	National Saving Certificates	9629.8	9029.8	6576.8	-6.2	-27.2
	a. Banking Sector	110.0	450.8	231.4	309.8	-48.7
	<i>i. Nepal Rastra Bank</i>	0.0	340.8	231.4	0.0	-32.1
	<i>ii. Commercial Banks</i>	110.0	110.0	0.0	0.0	-100.0
	b. Non-Banking Sector	9519.8	8579.0	6345.4	-9.9	-26.0
4	Citizen Saving Bonds	931.1	1178.9	1428.9	26.6	21.2
	a. Banking Sector	0.0	45.8	49.6	0.0	8.3
	<i>i. Nepal Rastra Bank</i>	0.0	45.8	49.6	0.0	8.3
	b. Non-Banking Sector	931.1	1133.1	1379.3	21.7	21.7
5	Special Bonds	9164.5	8946.2	8176.3	-2.4	-8.6
	a. Banking Sector	6954.3	6530.9	5666.9	-6.1	-13.2
	<i>i. Nepal Rastra Bank</i>	<i>6009.7</i>	<i>5586.3</i>	<i>4722.3</i>	<i>-7.0</i>	<i>-15.5</i>
	<i>ii. Commercial Banks</i>	<i>944.6</i>	<i>944.6</i>	<i>944.6</i>	<i>0.0</i>	<i>0.0</i>
	b. Non-Banking Sector	2210.2	2415.3	2509.4	9.3	3.9
	<i>(Of which duty drawback)</i>	<i>736.8</i>	<i>941.7</i>	<i>1035.9</i>	<i>27.8</i>	<i>10.0</i>
6	Short Term Loan & Advances	-461.7	-753.0	2494.9	63.1	-431.3
	Nepal Rastra Bank	-461.7	-753.0	2494.9	63.1	-431.3
7	Grand Total	84183.6	85380.7	90059.2	1.4	5.5
	a. Banking Sector	62630.2	62118.9	68491.4	-0.8	10.3
	<i>i. Nepal Rastra Bank</i>	<i>23160.9</i>	<i>18322.6</i>	<i>19940.7</i>	<i>-20.9</i>	<i>8.8</i>
	<i>ii. Commercial Banks</i>	<i>39469.3</i>	<i>43796.3</i>	<i>48550.7</i>	<i>11.0</i>	<i>10.9</i>
	b. Non-Banking Sector	21553.4	23261.8	21567.8	7.9	-7.3
	<i>(of which ADB/N)</i>	<i>930.0</i>	<i>690.0</i>	<i>200.0</i>	<i>-25.8</i>	<i>-71.0</i>

Table 11
Direction of Foreign Trade *
FY 2004/05

Rs. in million

	2002/03 ^(R)	2003/04 ^(R)	2004/05 ^(E)	Percent Change		
				2002/03	2003/04	2004/05
Total Exports (f.o.b.)	49930.6	53910.7	58236.2	6.4	8.0	8.0
To India	26430.0	30777.1	39448.4	-5.5	16.4	28.2
To Other Countries	23500.6	23133.6	18787.8	23.8	-1.6	-18.8
Total Imports (c.I.f.)	124352.1	136277.1	132186.8	15.8	9.6	-3.0
From India	70924.2	78739.5	85836.2	25.3	11.0	9.0
From Other Countries	53427.9	57537.6	46350.6	5.2	7.7	-19.4
Trade Balance	-74421.5	-82366.4	-73950.6	23.1	10.7	-10.2
With India	-44494.2	-47962.4	-46387.8	55.2	7.8	-3.3
With Other Countries	-29927.3	-34404.0	-27562.8	-5.8	15.0	-19.9
Total Trade	174282.7	190187.8	190423.0	12.9	9.1	0.1
With India	97354.2	109516.6	125284.6	15.1	12.5	14.4
With Other Countries	76928.5	80671.2	65138.4	10.3	4.9	-19.3

1. Export / Import Ratio (%)	40.2	39.6	44.1
India	37.3	39.1	46.0
Other Countries	44.0	40.2	40.5
2. Share in total export	100.0	100.0	100.0
India	52.9	57.1	67.7
Other Countries	47.1	42.9	32.3
3. Share in total import	100.0	100.0	100.0
India	57.0	57.8	64.9
Other Countries	43.0	42.2	35.1
5. Share in total trade	100.0	100.0	100.0
India	55.9	57.6	65.8
Other Countries	44.1	42.4	34.2

R = Revised

P = Provisional

E = Estimate

* = Custom based data

Table 12
Import of Selected Commodities from India
(During the Fiscal Year)

	Annual				(Rs in Million)		
	2001/02	2002/03	2003/04(R)	2004/05(P)	% Change		
					2002/03	2003/04	2004/05
A. Major Items	45682.3	58579.9	63565.2	67422.0	28.2	8.5	6.1
1. Live Animals	337.5	404.0	403.4	242.1	19.7	-0.1	-40.0
2. Textiles	3232.7	4186.1	3275.6	2112.6	29.5	-21.8	-35.5
3. Readymade Garments	422.4	444.7	489.4	835.6	5.3	10.1	70.7
4. Raw Cotton	66.2	91.4	96.1	122.8	38.1	5.1	27.8
5. Thread	757.0	1105.8	1003.9	1098.4	46.1	-9.2	9.4
6. Vegetables	685.2	772.8	738.4	834.6	12.8	-4.5	13.0
7. Fruits	216.2	284.5	336.8	288.9	31.6	18.4	-14.2
8. Pipe and Pipe Fittings	101.9	128.4	129.8	243.0	26.0	1.1	87.2
9. Cement	2749.8	2934.7	2318.9	1193.5	6.7	-21.0	-48.5
10. Medicine	2980.4	3225.7	3340.9	3690.2	8.2	3.6	10.5
11. Vehicles & Spare Parts	4259.1	3857.8	4948.2	5118.5	-9.4	28.3	3.4
12. Electrical Equipment	800.6	997.5	1106.3	1111.7	24.6	10.9	0.5
13. Tobacco	597.2	534.3	659.9	493.4	-10.5	23.5	-25.2
14. Tea	53.1	39.5	36.0	25.4	-25.6	-8.9	-29.4
15. Cuminseeds and Peppers	282.9	199.3	225.0	400.3	-29.6	12.9	77.9
16. Paper	469.0	431.2	410.1	405.1	-8.1	-4.9	-1.2
17. Coal	633.6	695.4	782.7	796.5	9.8	12.6	1.8
18. Horlicks & Milk Products	399.2	508.8	428.3	354.4	27.5	-15.8	-17.3
19. Salt	381.8	713.3	607.3	390.4	86.8	-14.9	-35.7
20. Books and Magazines	301.7	304.5	331.3	333.4	0.9	8.8	0.6
21. Enamel & Other Paints	60.4	111.2	124.6	123.2	84.1	12.1	-1.1
22. Glass Sheet and G.Wares	315.9	439.8	449.6	499.6	39.2	2.2	11.1
23. Chemical Fertilizer	92.4	183.5	563.0	387.5	98.6	206.8	-31.2
24. Rice	226.4	744.9	555.5	412.7	229.0	-25.4	-25.7
25. Sugar	196.5	119.5	12.8	56.4	-39.2	-89.3	340.6
26. Chemicals	1041.6	1906.6	2563.6	3356.8	83.0	34.5	30.9
27. Tyre Tubes,Flapes	175.8	252.2	246.1	227.0	43.5	-2.4	-7.8
28. Agri. Equip. & Parts	350.8	689.9	497.5	508.7	96.7	-27.9	2.3
29. Sanitaryware	128.4	126.7	128.4	129.5	-1.3	1.3	0.9
30. Wire Products	133.0	162.7	116.8	139.8	22.3	-28.2	19.7
31. Bitumen	128.7	54.3	169.7	121.7	-57.8	212.5	-28.3
32. Other Machinery & Parts	1773.4	2571.8	3295.3	2948.9	45.0	28.1	-10.5
33. Molasses Sugar	154.6	122.2	101.9	67.7	-21.0	-16.6	-33.6
34. Other Stationary Goods	59.9	68.4	90.0	99.2	14.2	31.6	10.2
35. Insecticides	122.4	145.8	144.6	94.3	19.1	-0.8	-34.8
36. Cooking Stoves	44.3	47.0	41.6	58.2	6.1	-11.5	39.9
37. Shoes & Sandles	48.0	87.7	74.1	69.3	82.7	-15.5	-6.5
38. Plastic Utensils	76.5	126.5	187.1	128.5	65.4	47.9	-31.3
39. Radio, TV, Deck & Parts	111.7	128.6	92.1	103.2	15.1	-28.4	12.1
40. Petroleum Products	13906.1	18811.6	20169.5	26652.2	35.3	7.2	32.1
41. Cosmetics	133.0	409.7	422.6	383.9	208.0	3.1	-9.2
42. Dry Cell Battery	80.4	79.2	72.5	55.1	-1.5	-8.5	-24.0
43. Incense Sticks	59.2	62.6	58.8	63.4	5.7	-6.1	7.8
44. Castic Soda	174.6	206.5	239.7	214.6	18.3	16.1	-10.5
45. Coldrolled Sheet Incoil	1148.7	1392.8	3332.9	4084.5	21.3	139.3	22.6
46. Hotrolled Sheet Incoil	928.4	2639.2	2059.9	568.6	184.3	-21.9	-72.4
47. Aluminium Ingot, Billet & Rod	261.7	304.6	539.9	443.2	16.4	77.2	-17.9
48. M.S. Wire Rod	834.1	939.3	1339.3	1480.0	12.6	42.6	10.5
49. Steel Sheet	10.7	212.2	6.0	459.7	1883.2	-97.2	7561.7
50. M.S. Billet	3177.2	3573.2	4201.5	3393.8	12.5	17.6	-19.2
B. Others	10939.8	12344.3	15174.3	18414.2	12.8	22.9	21.4
Total (A+B)	56622.1	70924.2	78739.5	85836.2	25.3	11.0	9.0

R=Revised

P=Provisional

Table 13
Imports of Selected Commodities from Other Countries
(During the Fiscal Year)

	Annual				% Change		
	2001/02	2002/03	2003/04(R)	2004/05(P)	2002/03	2003/04	2004/05
A. Major Items	39010.0	38114.1	42242.6	29543.2	-2.3	10.8	-30.1
1. Edible Oil	195.1	145.3	416.6	360.5	-25.5	186.7	-13.5
2. Powder Milk	35.2	154.0	84.1	43.4	337.5	-45.4	-48.4
3. Raw Wool	1010.9	1604.8	2017.8	1633.0	58.7	25.7	-19.1
4. M.S.Wire Rod	3.5	0.0	0.0	135.5	-100.0	0.0	0.0
5. Copper Wire Rod, Scrapes & Sheets	2095.2	873.7	968.8	1387.2	-58.3	10.9	43.2
6. Polythene Granules	2025.4	2800.4	2834.3	1972.7	38.3	1.2	-30.4
7. M.S. Billet	0.0	1.6	68.2	255.5	0.0	4162.5	274.6
8. Medicine	680.9	619.3	583.1	701.2	-9.0	-5.8	20.3
9. Insecticides	8.5	18.8	16.7	20.3	121.2	-11.2	21.6
10. Chemical Fertilizer	2559.6	800.6	1281.9	170.5	-68.7	60.1	-86.7
11. Textiles	1816.1	2032.0	2752.1	1365.8	11.9	35.4	-50.4
12. Threads	1871.3	1456.1	1977.5	821.2	-22.2	35.8	-58.5
13. Medical Equip.& Tools	889.6	659.9	612.2	686.4	-25.8	-7.2	12.1
14. Transport Equip.& Parts	1813.7	1684.5	1625.6	1726.4	-7.1	-3.5	6.2
15. Video Television & Parts	1164.2	1120.6	1099.4	842.3	-3.7	-1.9	-23.4
16. Electrical Goods	1572.1	1443.8	1616.3	1174.9	-8.2	11.9	-27.3
17. Telecommunication Equip. Parts	1065.7	2358.8	2483.9	1829.7	121.3	5.3	-26.3
18. Office Equip.& Stationary	126.2	166.9	209.8	119.8	32.3	25.7	-42.9
19. Readymade Garments	1060.6	1394.4	493.5	539.6	31.5	-64.6	9.3
20. Petroleum Products *	402.2	290.4	291.1	215.5	-27.8	0.2	-26.0
21. Aircraft Spareparts	986.7	996.2	2301.1	980.5	1.0	131.0	-57.4
22. Steel Rod & Sheet	293.4	362.1	522.0	192.6	23.4	44.2	-63.1
23. Shoes and Sandals	510.2	559.4	615.9	129.4	9.6	10.1	-79.0
24. Umbrella and Parts	37.3	65.7	83.9	107.4	76.1	27.7	28.0
25. Drycell Battery	234.6	127.5	124.7	70.1	-45.7	-2.2	-43.8
26. G.I.Wire	10.6	34.0	0	12.7	220.8	-100.0	0.0
27. Palm Oil	289.2	236.4	308.5	228.2	-18.3	30.5	-26.0
28. Computer Parts	1770.6	1420.3	1274.1	1211.4	-19.8	-10.3	-4.9
29. Coconut Oil	48.2	81.0	125.3	63.6	68.0	54.7	-49.2
30. Zinc Ingot	595.9	932.1	1264.0	1266.3	56.4	35.6	0.2
31. Other Stationaries	67.5	83.8	113.1	78.3	24.1	35.0	-30.8
32. Synthetic & Natural Rubber	181.6	215.1	60.4	85.5	18.4	-71.9	41.6
33. Tyre, Tube & Flaps	194.8	148.4	194.9	158.5	-23.8	31.3	-18.7
34. X-Ray Film	62.2	59.2	62.7	77.7	-4.8	5.9	23.9
35. Tello	79.8	197.9	135.7	164.2	148.0	-31.4	21.0
36. P.V.C.Compound	96.4	243.4	303.2	218.8	152.5	24.6	-27.8
37. Textile Dyes	10.5	10.2	11.4	380.9	-2.9	11.8	3241.2
38. Other Machinery & Parts	2176.1	1936.3	2460.1	2629.1	-11.0	27.1	6.9
39. Cuminsseed	18.2	135.8	111.6	16.2	646.2	-17.8	-85.5
40. Gold	618.7	75.0	50.1	4.9	-87.9	-33.2	-90.2
41. Silver	393.6	283.7	61.9	212.2	-27.9	-78.2	242.8
42. Betelnut	754.8	600.2	768.0	638.7	-20.5	28.0	-16.8
43. Clove	87.6	197.7	98.7	90.4	125.7	-50.1	-8.4
44. Raw Silk	125.0	55.9	50.7	57.3	-55.3	-9.3	13.0
45. Crude Coconut Oil	91.8	193.7	34.5	59.2	111.0	-82.2	71.6
46. Crude Soyabean Oil	1229.0	1614.2	2079.1	834.6	31.3	28.8	-59.9
47. Crude Palm Oil	5821.2	5055.6	5277	2085.5	-13.2	4.4	-60.5
48. Small Cardamom	79.7	558.8	421.2	361.6	601.1	-24.6	-14.2
49. Parafin Wax	90.3	40.9	61.8	68.9	-54.7	51.1	11.5
50. Cigarette Paper	13.8	15.6	16.0	6.8	13.0	2.6	-57.5
51. Pipe & Pipe Fittings	5.3	13.7	11.2	12.5	158.5	-18.2	11.6
52. Storage Battery	62.9	123.0	94.8	72.3	95.5	-22.9	-23.7
53. Cosmetic Goods	104.6	226.3	290.2	196.4	116.3	28.2	-32.3
54. Writing & Printing Paper	443.0	373.8	452.7	198.1	-15.6	21.1	-56.2
55. Synthetic Carpet	81.5	122.0	135.0	131.3	49.7	10.7	-2.7
56. Door Locks	23.3	32.7	24.3	19.7	40.3	-25.7	-18.9
57. Flash Light	186.7	295.1	117.7	42.0	58.1	-60.1	-64.3
58. Bags	107.1	138.6	107.2	16.4	29.4	-22.7	-84.7
59. Camera	218.8	194.8	132.5	97.0	-11.0	-32.0	-26.8
60. Watches & Bands	270.5	179.0	185.7	120.5	-33.8	3.7	-35.1
61. Toys	52.1	58.6	40.6	3.9	12.5	-30.7	-90.4
62. Button	32.4	59.0	93.3	27.4	82.1	58.1	-70.6
63. Fastener	39.4	96.9	64.2	48.4	145.9	-33.7	-24.6
64. Glasswares	17.1	38.6	68.7	64.4	125.7	78.0	-6.3
B. Others	11756.9	15313.8	15295.0	16807.4	30.3	-0.1	9.9
Total (A+B)	50766.9	53427.9	57537.6	46350.6	5.2	7.7	-19.4

R=Revised
P=Provisional

Table 14
Exports of Major Commodities to India
(During the Fiscal Year)

					(Rs in million)		
	Annual				% Change		
	2001/02	2002/03	2003/04(R)	2004/05(P)	2002/03	2003/04	2004/05
A. Major Items	24726.2	21851.1	27176.4	31485.8	-11.6	24.4	15.9
1. Herbs	84.1	111.9	91.5	127.9	33.1	-18.2	39.8
2. Ghee(Clarified)	60	54.6	76.5	62.9	-9.0	40.1	-17.8
3. Dried Ginger	80.5	108.4	78.0	73.4	34.7	-28.0	-5.9
4. Mustard & Linseed	10.2	46.7	37.6	25.7	357.8	-19.5	-31.6
5. Raw Jute	8.3	0.0	0.9	0.0	-100.0	0.0	-100.0
6. Jute Goods	1630.1	1899.0	1882.6	2693.5	16.5	-0.9	43.1
(a) Hessian	44.7	44.2	143.5	186.1	-1.1	224.7	29.7
(b) Sackings	609.2	855.9	1056.5	1456.2	40.5	23.4	37.8
(c) Twines	976.2	998.9	682.6	1051.2	2.3	-31.7	54.0
7. Pulses	1005.7	880.4	579.1	660.2	-12.5	-34.2	14.0
8. Live Animals	56.2	62.5	55.1	33.2	11.2	-11.8	-39.7
9. Catechue	180.4	145.4	162.5	431.7	-19.4	11.8	165.7
10. Ginger	207.9	315.4	287.1	137.4	51.7	-9.0	-52.1
11. Oil Cakes	302.6	311.1	324.1	291.8	2.8	4.2	-10.0
12. Ricebran Oil	90.6	210.0	194.7	199.0	131.8	-7.3	2.2
13. Stone and Sand	104.6	189.5	209.1	153.3	81.2	10.3	-26.7
14. Biscuits	26.0	25.1	15.5	8.8	-3.5	-38.2	-43.2
15. Cardamom	359.9	469.6	451.0	600.7	30.5	-4.0	33.2
16. Rosin	233.7	221.6	173.6	208.0	-5.2	-21.7	19.8
17. Skin	157.8	248.5	332.3	337.3	57.5	33.7	1.5
18. Noodles	227.0	309.7	259.7	369.3	36.4	-16.1	42.2
19. Brans	41.2	62.8	40.5	52.2	52.4	-35.5	28.9
20. Cinnamon	8.9	4.7	6.3	9.2	-47.2	34.0	46.0
21. Cattlefeed	215.0	405.9	550.9	538.2	88.8	35.7	-2.3
22. Marble Slab	23.0	28.6	36.9	62.4	24.3	29.0	69.1
23. Tooth Paste	1606.7	1002.8	1478.8	1283	-37.6	47.5	-13.2
24. Polyester Yarn	1070.4	656.9	1114.5	1896.2	-38.6	69.7	70.1
25. Medicine (Ayurvedic)	583.4	743.1	289.9	197.5	27.4	-61.0	-31.9
26. Soap	528.9	469.2	539.6	367.3	-11.3	15.0	-31.9
27. Ghee (Vegetable)	7081.4	3812.3	2959.0	4635.9	-46.2	-22.4	56.7
28. Turpentine	40.5	24.7	19.3	42.7	-39.0	-21.9	121.2
29. Turmeric	4.2	0.0	0.0	0.1	-100.0	0.0	0.0
30. Brooms	56.7	102.7	65.9	81.1	81.1	-35.8	23.1
31. Handicraft Goods	31.8	44.8	27.4	100.9	40.9	-38.8	268.2
32. Pashmina	637.3	475.6	427.7	341.6	-25.4	-10.1	-20.1
33. Thread	846.9	1235.2	1637.4	2213.4	45.8	32.6	35.2
34. Copper Wire Rod	2620.5	356.6	200.8	530.1	-86.4	-43.7	164.0
35. M.S. Pipe	410.4	548.2	851.8	316.6	33.6	55.4	-62.8
36. Plastic Utensils	770.9	807.7	1192.4	1361.5	4.8	47.6	14.2
37. Zinc sheet	13.3	970.6	2785.3	1663.2	7197.7	187.0	-40.3
38. Chemicals	87.3	148.5	610.0	1407.5	70.1	310.8	130.7
39. Zinc Oxide	103.6	52.8	45.0	1.0	-49.0	-14.8	-97.8
40. G.I. pipe	165.9	357.2	556.3	424.0	115.3	55.7	-23.8
41. Shoes and Sandles	98.0	108.2	107.7	235.9	10.4	-0.5	119.0
42. Textiles	978.2	1377.8	2823.2	2996.6	40.9	104.9	6.1
43. Juice	452.9	600.1	786.8	1091.3	32.5	31.1	38.7
44. Paper	251.5	363.6	266.3	169.7	44.6	-26.8	-36.3
45. Batica hair oil	211.4	386.7	524.6	232.3	82.9	35.7	-55.7
46. Aluminium Section	219.8	255.1	381.1	879.2	16.1	49.4	130.7
47. Particle Board	243.1	243.8	283.5	335.3	0.3	16.3	18.3
48. Wire	252.2	150.9	710.9	1221.4	-40.2	371.1	71.8
49. Fruits	6.1	2.4	0.9	1.5	-60.7	-62.5	66.7
50. Vegetable	25.7	43.0	18.1	17.2	67.3	-57.9	-5.0
51. Readymade garment	213.5	399.2	626.7	365.7	87.0	57.0	-41.6
B. Others	3230.0	4578.9	3600.7	7962.6	41.8	-21.4	121.1
Total(A+B)	27956.2	26430.0	30777.1	39448.4	-5.5	16.4	28.2

R=Revised

P=Provisional

Table 15
Exports of Major Commodities to Other Countries
(During the Fiscal Year)

	Annual				(Rs. in million) % Change		
	2001/02	2002/03	2003/04(R)	2004/05(P)	2002/03	2003/04	2004/05
A. Major Items	16800.2	19893.2	18357.2	14530.7	18.4	-7.7	-20.8
1. Woolen Carpet	6212.5	5320.0	5677.5	5832.7	-14.4	6.7	2.7
2. Handicraft (Metal and Wooden)	233.8	352.1	626.4	523.3	50.6	77.9	-16.5
3. Tanned Skin	464.7	227.3	309.0	223.4	-51.1	35.9	-27.7
4. Readymade Garments	7833.0	11890.1	9550.0	6039.3	51.8	-19.7	-36.8
5. Pulses	216.0	214.9	280.7	104.5	-0.5	30.6	-62.8
6. Tea	25.9	44.5	113.7	81.6	71.8	155.5	-28.2
7. Nigerseed	12.9	10.6	8.5	0.0	-17.8	-19.8	-100.0
8. Herbs	25.4	33.3	48.3	46.2	31.1	45.0	-4.3
9. Silverware and Jewelleries	274.1	347.7	368.7	363.2	26.9	6.0	-1.5
10. Readymade Leather Goods	56.4	33.1	30.6	30.2	-41.3	-7.6	-1.3
11. Nepalese Paper & Paper Products	200.5	262.0	279.6	237.9	30.7	6.7	-14.9
12. Pashmina.	1245.0	1157.6	1064.2	1048.4	-7.0	-8.1	-1.5
B. Others	2188.4	3607.4	4776.4	4257.1	64.8	32.4	-10.9
Total (A+B)	18988.6	23500.6	23133.6	18787.8	23.8	-1.6	-18.8

R=Revised

P=Provisional

Table 16
Structure of Exports and Imports
(During the Fiscal Year)

Rs. in million

	Amount			share Percent		
	2002/03	2003/04	2004/05P	2002/03	2003/04	2004/05
<i>Imports from india</i>	70924.2	78739.5	85836.2	100.0	100.0	100.0
Industrial Raw Materials and Capital Goods	32970.9	37949.5	37242.3	46.5	48.2	43.4
Petroleum Products	18811.6	20169.5	26652.2	26.5	25.6	31.1
Others	19141.7	20620.6	21941.7	27.0	26.2	25.6
<i>Imports from Other Countries</i>	53427.9	57537.6	46350.6	100.0	100.0	100.0
Industrial Raw Materials and Capital Goods	30408.5	35781.8	24759.4	56.9	62.2	53.4
Others	23019.4	21755.8	21591.2	43.1	37.8	46.6
<i>Exports to India</i>	26430.0	30777.1	39448.4	100.0	100.0	100.0
Primary goods	9519.5	8435.2	11383.7	36.0	27.4	28.9
Finished goods	16910.5	22341.9	28064.7	64.0	72.6	71.1
<i>Exports to Other Countries</i>	23500.6	23133.6	18787.8	100.0	100.0	100.0
Primary goods	1804.4	2001.4	1700.2	7.7	8.7	9.0
Finished goods	21696.2	21132.2	17087.6	92.3	91.3	91.0

Table 17
Summary Balance of Payment

Particulars	2002/03		2003/04		2004/05	% Change	
	11 months	Annual	11 months	Annual	11 months	2003/04	2004/05
A. Current Account	11633.6	11614.7	13864.8	14598.0	27987.8	19.2	101.9
Goods: Exports f.o.b.	46849.0	50760.7	50955.3	55228.3	54197.6	8.8	6.4
Oil	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Other	46849.0	50760.7	50955.3	55228.3	54197.6	8.8	6.4
Goods: Imports f.o.b.	-110047.2	-121053.0	-119315.6	-132909.9	-116296.4	8.4	-2.5
Oil	-17310.2	-18811.6	-17849.4	-20167.3	-23637.1	3.1	32.4
Other	-92737.0	-102241.4	-101466.2	-112742.6	-92659.3	9.4	-8.7
Balance on Goods	-63198.2	-70292.3	-68360.3	-77681.6	-62098.8	8.2	-9.2
Services: Net	6361.8	7049.7	7618.3	9074.9	1735.4	19.8	-77.2
Services: credit	23868.6	26518.9	30191.5	34315.9	24121.6	26.5	-20.1
Travel	10725.7	11747.7	16136.7	18147.4	10370.1	50.4	-35.7
Government n.I.e.	6134.8	6624.0	6311.9	7143.9	6003.6	2.9	-4.9
Other	7008.1	8147.2	7742.9	9024.6	7747.9	10.5	0.1
Services: debit	-17506.8	-19469.2	-22573.2	-25241.0	-22386.2	28.9	-0.8
Transportation	-7889.3	-8618.4	-8566.2	-9382.1	-8188.1	8.6	-4.4
Travel	-5597.8	-6171.5	-9006.1	-10021.5	-8029.1	60.9	-10.8
Other	-4019.7	-4679.3	-5000.9	-5837.4	-6169.0	24.4	23.4
Balance on Goods and Services	-56836.4	-63242.6	-60742.0	-68606.7	-60363.4	6.9	-0.6
Income: Net	-654.9	-675.7	-2070.6	-1683.9	-563.4	216.2	-72.8
Income: credit	4019.9	4487.0	3009.4	3841.5	4951.2	-25.1	64.5
Income: debit	-4674.8	-5162.7	-5080.0	-5525.4	-5514.6	8.7	8.6
Balance on Goods, Services and Income	-57491.3	-63918.3	-62812.6	-70290.6	-60926.8	9.3	-3.0
Transfers: Net	69124.9	75533.0	76677.4	84888.6	88914.6	10.9	16.0
Current transfers: credit	71224.0	77765.1	80381.7	89161.8	92181.2	12.9	14.7
Grants	12378.0	13842.2	17093.7	19557.8	19908.7	38.1	16.5
Workers' remittances	50282.2	54203.3	53693.7	58587.6	59101.4	6.8	10.1
Pensions	6770.1	7327.3	7054.5	7906.2	11453.2	4.2	62.4
Other	1793.7	2392.3	2539.8	3110.2	1717.9	41.6	-32.4
Current transfers: debit	-2099.1	-2232.1	-3704.3	-4273.2	-3266.6	76.5	-11.8
B Capital Account (Capital Transfer)	5232.8	5393.9	1330.5	1452.2	1052.3	-74.6	-20.9
Total, Groups A plus B	16866.4	17008.6	15195.3	16050.2	29040.1	-9.9	91.1
C Financial Account (Excluding Group E)	-19040.4	-17198.9	-24234.1	-21540.1	-26156.7	27.3	7.9
Direct investment in Nepal	-139.9	961.4	0.0	0.0	136.0	-100.0	0.0
Portfolio Investment	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Other investment: assets	-37786.3	-34629.5	-33320.7	-32591.2	-23125.0	-11.8	-30.6
Trade credits	149.4	1041.0	-5324.6	-2247.6	-2150.5	-3664.0	-59.6
Other	-37935.7	-35670.5	-27996.1	-30343.6	-20974.5	-26.2	-25.1
Other investment: liabilities	18885.8	16469.2	9086.6	11051.1	-3167.7	-51.9	-134.9
Trade credits	17499.4	16899.3	738.9	3629.8	-5296.3	-95.8	-816.8
Loans	-78.8	-52.4	3256.6	3325.2	405.5	-4232.7	-87.5
General Government	18.9	-432.8	3325.5	3479.1	911.9	17495.2	-72.6
Drawings	4760.6	5236.0	8507.0	9244.7	6303.0	78.7	-25.9
Repayments	-4741.7	-5668.8	-5181.5	-5765.6	-5391.1	9.3	4.0
Other sectors	-97.7	380.4	-68.9	-153.9	-506.4	-29.5	635.0
Currency and deposits	1465.2	-377.7	5091.1	4096.1	1723.1	247.5	-66.2
Nepal Rastra Bank	-134.6	-23.4	30.7	-77.4	46.1	-122.8	50.2
Deposit money banks	1599.8	-354.3	5060.4	4173.5	1677.0	216.3	-66.9
Other liabilities	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Total, Group A through C	-2174.0	-190.3	-9038.8	-5489.9	2883.4	315.8	-131.9
D. Miscellaneous Items, Net	6126.4	4176.1	27367.3	25591.2	6485.4	346.7	-76.3
Total, Group A through D	3952.4	3985.8	18328.5	20101.3	9368.8	363.7	-48.9
E. Reserves and Related Items	-3952.4	-3985.8	-18328.5	-20101.3	-9368.8	363.7	-48.9
Reserve assets	-3651.8	-3685.2	-18885.2	-20658.0	-10153.9	417.1	-46.2
Nepal Rastra Bank	-5221.0	-7809.9	-19648.0	-19507.8	-4265.0	276.3	-78.3
Deposit money banks	1569.2	4124.7	762.8	-1150.2	-5888.9	-51.4	-872.0
Use of Fund Credit and Loans	-300.6	-300.6	556.7	556.7	785.1	-285.2	41.0
Changes in reserve net (- increase)	-2487.2	-4363.5	-13237.4	-16005.2	-7645.7	432.2	-42.2

Table 18

Gross Foreign Exchange Holding of the Banking Sector

(Rs in Million)

	Mid-Jul. 2003	Mid-Jul. 2004	Mid-Jul. 2005	Percent Change Mid-Jul.	
				2004	2005
Nepal Rastra Bank	86966.1	107915.9	104426.0	24.1	-3.2
Convertible	76752.0	96235.9	100825.9	25.4	4.8
Inconvertible	10214.1	11680.0	3600.1	14.4	-69.2
Commercial Bank	21263.3	22289.2	25472.7	4.8	14.3
Convertible	20249.2	20734.8	23154.9	2.4	11.7
Inconvertible	1014.1	1554.4	2317.8	53.3	49.1
Total Reserve	108229.4	130205.1	129898.7	20.3	-0.2
Convertible	97001.2	116970.7	123980.8	20.6	6.0
Share in total (in percent)	89.6	89.8	95.4		
Inconvertible	11228.2	13234.4	5917.9	17.9	-55.3
Share in total (in percent)	10.4	10.2	4.6		
Import Capacity (Equivalent Months)					
Merchandise	10.4	11.5	11.8		
Merchandise and Services	9.0	9.7	10.0		
1.Gross Foreign Exchange Reserve	108229.4	130205.1	129898.7	20.3	-0.2
2.Gold,SDR,IMF Gold Tranche	1076.9	1160.9	1020.5	7.8	-12.1
3.Gross Foreign Assets(1+2)	109306.3	131366.0	130919.2	20.2	-0.3
4.Foreign Liabilities	17899.3	22561.4	21775.2	26.0	-3.5
5.Net Foreign Assets(3-4)	91407.0	108804.6	109144.0	19.0	0.3
6.Change in NFA (before adj. ex. val.)*	-2987.8	-17397.6	-339.4	-	-
7.Exchange Valuation (- loss)	-1375.6	1392.5	-6804.9	-	-
8.Change in NFA (- increase) (6+7)**	-4363.4	-16005.1	-7144.3	-	-

Sources: Nepal Rastra Bank and Commercial Banks; Estimated.

* = Change in NFA is derived by taking mid-july as base.

* * = After adjusting exchange valuation gain/loss